

GLASILO

FILATELISTIČKOG DRUŠTVA „ZABOKY“

BROJ 5, SJEČANJ 2008.

KRAPINAPHILA 2007

05.12.2007.

12.12.2007.

FD ZABOKY

VARAŽDINSKI KLUB
KOLEKCIONARA

HFD ZRINSKI

IVANEČKI KLUB
KOLEKCIONARA

Izdavač: Filatelističko društvo „ZABOKY“
49210 ZABOK, Kumrovečka 1

Uredništvo: Željko STEFANOVIĆ, dipl.ing. - glavni urednik
Dr. Nenad JURANIĆ, - član
Vladimir TRŠINSKI, dipl.ing. - član
Ivan DRAŠKOVIĆ, dipl.ing. - član

Izlazi povremeno, prema potrebi FD „ZABOKY“-ZABOK.

SADRŽAJ:

Str. 3	UVODNA RIJEČ GLAVNOG UREDNIKA
Str. 4	KRAPINAPHILA 2007. - JOŠ PONEKI POGLED UNATRAG !!!
Str. 8	IZ RADA DRUŠTVA: 06.01.2008. 49227 MACELJ: SVETA TRI KRALJA
Str.10	NOVA IZDANJA HRVATSKIH MARAKA: 22.01.2008. HRVATSKA GLAZBA: Krsto Odak, Igor Kuljerić 25.01.2008. M.Š.BOLŠIĆ ARITHMETIKA HORVATSKA 250.OBLJETNICA TISKANJA
Str. 20	IZ HRVATSKE FILATELIJE: ĐURO BAGLIVI
Str. 28	IZ FILATELISTIČKE POVIJESTI
Str. 30	SA SVJETSKIH AUKCIJA
Str. 39	OSOBITOSTI I GREŠKE NA MARKAMA REPUBLIKE HRVATSKE
Str. 41	RUBNE OZNAKE MARAKA REPUBLIKE HRVATSKE
Str. 44	FILATELISTIČKA POČETNICA: FILATELISTIČKI MATERIJAL

UVODNA RIJEČ GLAVNOG UREDNIKA

Dragi prijatelji filatelisti, članovi FD ZABOKY, ali i svi ostali prijatelji filatelije!

Evo i petog broja GLASILO FILATELISTIČKOG DRUŠTVA „ZABOKY“, a tek sada sam odlučio napisati prvu uvodnu riječ.

Činilo mi se da je 5. broj pogodan za uvodnu riječ, jer evo ovim brojem smo ušli u drugu kalendarsku godinu izlaženja, a to pokazuje da se GLASILO nije ugasilo nakon početnog entuzijazma i prvih nekoliko brojeva. I vjerujte mi, neće se ugasiti, jer već sada su praktički gotova slijedeća tri broja, što znači da će GLASILO izlaziti slijedećih nekoliko mjeseci kao mjesečnik, dakle svaki mjesec.

Ovakav časopis sanjam već nekoliko godina, no svjestan da nije jednostavno izbacivati svaki mjesec jedan broj kvalitetnog filatelističkog teksta na 30-40 stranica, dugo je vremena trebalo proći da ga se odlučim pokrenuti. Moram priznati da je najveći poticaj bilo razumijevanje u Krapinsko-zagorskoj županiji, koja je kroz pomoć filatelističkom društvu u 2007. godine izdvojila 2.000,00 kn namjenskih sredstava za pokretanje GLASILO, na čemu im od srca hvala!!

Mnogi smatraju kako se radi o velikom iznosu, no naš cilj je oduvijek bio pokrenuti kvalitetni časopis koji će se tiskati u boji, u kojem će slikovni materijal biti kvalitetno prikazan, a ne fotokopija fotokopije. A to znači potrošnju tonera u boji za ispis na laserskom pisaču. I vjerujte, već prethodna četiri broja i Vodič kroz izložbu KRAPINAPHILA 2007, koje smo izdali u 2007. godini, potrošili su sredstva koja smo za GLASILO dobili.

I ove godine smo zamolili Krapinsko-zagorsku županiju za potporu izlaženja GLASILO, nadamo se da će potpora stići, ali ako i ne stigne, GLASILO će nastaviti izlaziti.

Nadam se da ste kroz protekla četiri broja, a i kroz ovaj broj, prepoznali koncepciju GLASILO i ideje uredništva. GLASILO je prvenstveno orijentirano filatelističkom društvu ZABOKY i filatelističkim aktivnostima koje društvo provodi. No, pored naših aktivnosti, GLASILO će temeljito pratiti i novosti u hrvatskoj filateliji, izdanja novih poštanskih maraka, cjelina i uporabu prigodnih poštanskih žigova, donositi izvještaje sa filatelističkih izložbi na kojima će sudjelovati ili prisustvovati naši članovi. Želja nam je pratiti i međunarodna događanja, pa ćemo prenositi novosti sa svjetske scene, donositi prikaze s velikih aukcija, pisati ćemo o najvećim svjetskim raritetima, ali i o običnim interesantnim filatelističkim temama.

Uočili smo da našim članovima nedostaje onih osnovnih znanja i informacija o filateliji, prvenstveno znanja potrebnih za slaganje kvalitetnih natjecateljskih izložaka. Stoga spremamo seriju članaka u kojima ćemo obraditi osnovne pojmove vezane uz navedenu problematiku, objaviti ćemo i prijevode FIP pravila o ocjenjivanju pojedinih kategorija natjecateljskih izložaka s praktičnim komentarima, objaviti ćemo i neke interesantne izložke koji su nam prošli „kroz ruke“, a sve s ciljem bolje pripreme izložaka naših članova za predstojeće izložbe u Hrvatskoj, prvenstveno tu mislimo na Nacionalnu jednovitirnsku izložbu u Novskoj te Nacionalnu izložbu koja bi se trebala održati u Karlovcu.,

Ideja nam je tu i tamo uključivati i ostala kolekcionarska područja, prvenstveno tu mislimo na numizmatiku, pa uskoro kreće serija članaka o uvođenju Eura kao platežne jedinice u države nove članice Europske Unije, a pojaviti će se i članci koji obrađuju svjetske raritete i svjetske numizmatičke aukcije.

GLASILO je novi član na filatelističkoj pozornici. Članovi uredništva nisu profesionalni novinari, sve što rade rade iz ljubavi prema svom hobi i u svoje slobodno vrijeme. Stoga nemojte biti previše kritični na eventualne pravopisne ili bilo koje druge greške u tekstovima, jer tekstovi ne prolaze kroz lekturu, uglavnom se pišu direktno u računalu. Također, nemojte previše prigovarati i ako poneki broj malo zakasni, jer vrijeme izdavanja ovisi o profesionalnim i privatnim obvezama pisaca članaka.

Nadamo se da ćete GLASILO smatrati svojim, a ono će biti vaše još više ukoliko budete pisali članke za njega. Stoga, pišite nam! Svaki suradnik je dobrodošao!

Vaš Glavni urednik

Željko Stefanović

KRAPINAPHILA 2007 – JOŠ PONEKI POGLED UNATRAG !!!

Organizacija 1. regionalne filatelističke izložbe sjeverozapadne Hrvatske KRAPINAPHILA 2007 zaista je bila veliki zalogaj za tako malo filatelističko društvo kao što je FD ZABOKY. Stoga nam nemojte zamjeriti ako se još neko vrijeme okrećemo prema nekim događanjima iz vremena izložbe.

Pretpostavljam da ste ili bili na svečanom otvaranju izložbe, ili ste u prošlom broju GLASILA pročitali detaljno izvješće sa otvaranja, sa svim sjajem i blještavilom koje prati takva događanja.

No, trebali ste vidjeti kako je to izgledalo tijekom pripremanja izložbe, u subotu 24. studenog 2007. godine.

U petak 23. studenog 2007. godine utovarili smo izložbene vitrine, njih ukupno 84, u HP centralnom skladištu u Harambašićevoj ulici u Zagrebu. Nismo bili sigurni koliko će ih stati u izložbeni prostor, no prikupljenog materijala je bilo i previše. Stoga smo uzeli vitrina koliko ih je bilo; bolje da ih ostane nego da nedostaje.

Sutra ujutro, u subotu, aktivnosti su krenule rano. Gospodin Stjepan Popović, možete ga naći među sponzorima, je već oko 8:00 bio u Zaboku, kako bi utovarao naših 6 vitrina, i odmah nakon utovara produžio za Krapinu. Prvo smo naše vitrine istovarili u Samostanu, jer sjećate se, tog dana smo postavljali izložbu povodom 350. obljetnice posvećenja samostana. I ne samo to. Tog dana je bio u uporabi i prigodni poštanski žig pa je trebalo potrošiti vremena i na izradu materijala uz prigodni poštanski žig.

Jedan dio tima je ostao u Samostanu i postavio prigodnu filatelističku izložbu, dok je drugi dio tima nastavio sa g. Popovićem do Srednje škole, gdje smo istovarili preostale vitrine te ih sve prenijeli u izložbeni prostor. Vitrine i nogare je trebalo otpakirati, očistiti i oprati, i vjerujte to nije bio sasvim lagan posao. A i trajalo je!

I onda je počelo. Kako složiti vitrine? Koliko vitrina stane u jedan red? Koliko mjesta ostaviti za prolaz između redova? Kako osigurati udoban i siguran prolaz između vitrina, da ne dođe do rušenja vitrina, a da se materijal ipak može dobro pregledati?

Sve u svemu, uspjeli smo nekako sve posložiti. Znam, bilo je primjedbi da je ostavljeno možda premalo prostora za obilazak, da su vitrine možda malo preblizu nagurane.

Potpuno se slažem s tim primjedbama, no neke stvari smo napravili svjesno. Izložbeni prostor je malo preuzak, a dugačak, (nemojte ovo shvatiti kao prigovor, vrlo rado bismo opet izlagali u tom prostoru, i nadam se da hoćemo), no imali smo materijala, imali smo vitrine! Zar ne bi bio grijeh smanjivati izložbu zbog malo komfora?

Izložbu smo slagali praktički improvizirajući u svakom trenutku. Složili smo jedan red vitrina, pomaknuli ga sasvim do zida, ostavljajući toliko prostora da se može prolaziti, složili drugi red vitrina, probali prolaziti između, malo pomaknuli redove i to je bilo to! A kako sadržajno složiti postav? E to je tek bila improvizacija.

Željko Stefanović, autor postava, se povukao u drugu prostoriju i kako bi informatičari rekli „on line“ slagao postav izložbe i vodič kroz izložbu istovremeno.

Nije nas bilo previše, nismo se gurali, nije bilo velike nervoze. Jednostavno smo svi imali zajednički cilj: složiti tu izložbu i tako pokazati prvo sebi, a onda i svima ostalima, da smo to u stanju. Mislim da niti jednog trenutka nismo sumnjali u sebe, više smo se bojali da smo si možda za budućnost postavili preveliki zadatak. Naime, kroz ovu izložbu smo već gledali u 2008. godinu i prvu natjecateljku regionalnu izložbu u Zaboku, a da ne govorim o 2009. godini i nacionalnoj natjecateljskoj izložbi u Krapini.

No, da ne duljim previše. Evo još nekih fotografija, koje će s manje riječi reći više.

Kao što se na fotografijama može vidjeti, nije nas bilo previše. Iako se naporno radilo, ta subota je svima prošla u ugodnom druženju, niti jednog trenutka nitko nije povisio glas, a zašto bi i trebao, imali smo zajednički cilj koji smo i zajednički ispunili.

Pa ako vam ovakvo je druženje prihvatljiv način provođenja nekoliko dana, ili popodneva, dobro ste nam došli negdje tijekom i nakon ovogodišnjih prvomajskih praznika, jer tada ćemo sigurno postavljati našu prvu natjecateljsku izložbu ZABOKPHILA 2008, s kojom ćemo, nakon KRAPINAPHILE 2007, nastaviti tradicionalno održavanje regionalne izložbe.

IZ RADA DRUŠTVA

6.1.2008. 49227 MACELJ: SVETA TRI KRALJA

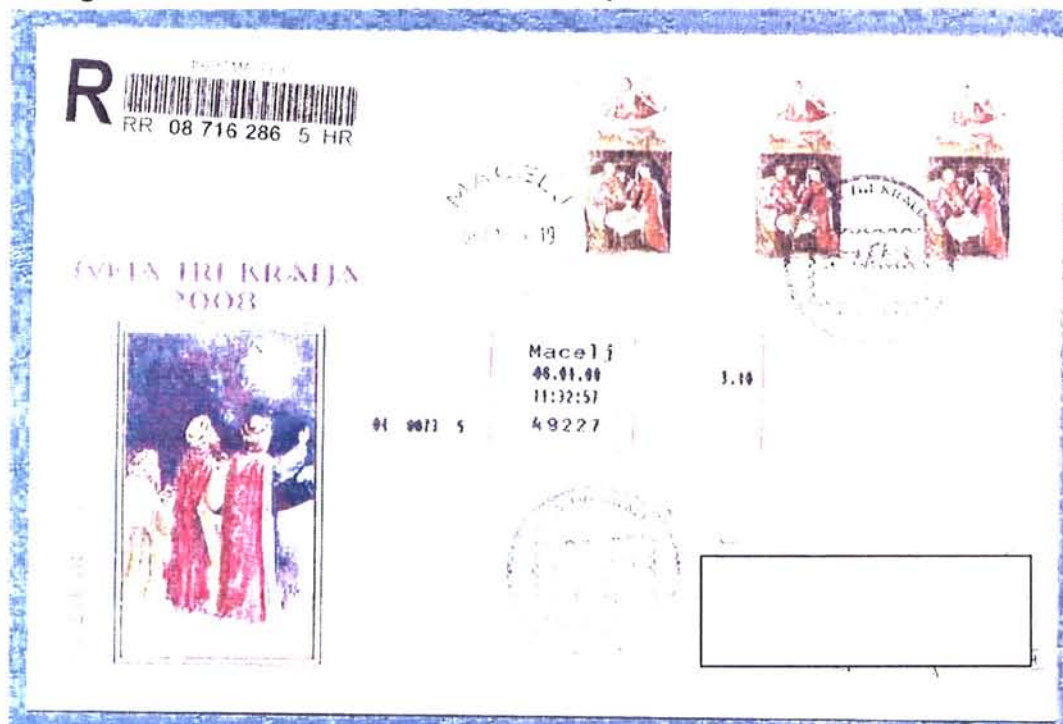
I o ovoj akciji više manje sve je rečeno u članku o regionalnoj izložbi KRAPINAPHILA 2007 u broju 4 GLASILA iz prosinca 2007. I ovaj žig je trebao biti dio filatelističkih aktivnosti na izložbi KRAPINAPHILA 2007, no kako je trajanje izložbe moralo biti skraćeno, žig je ostao izvan izložbe.

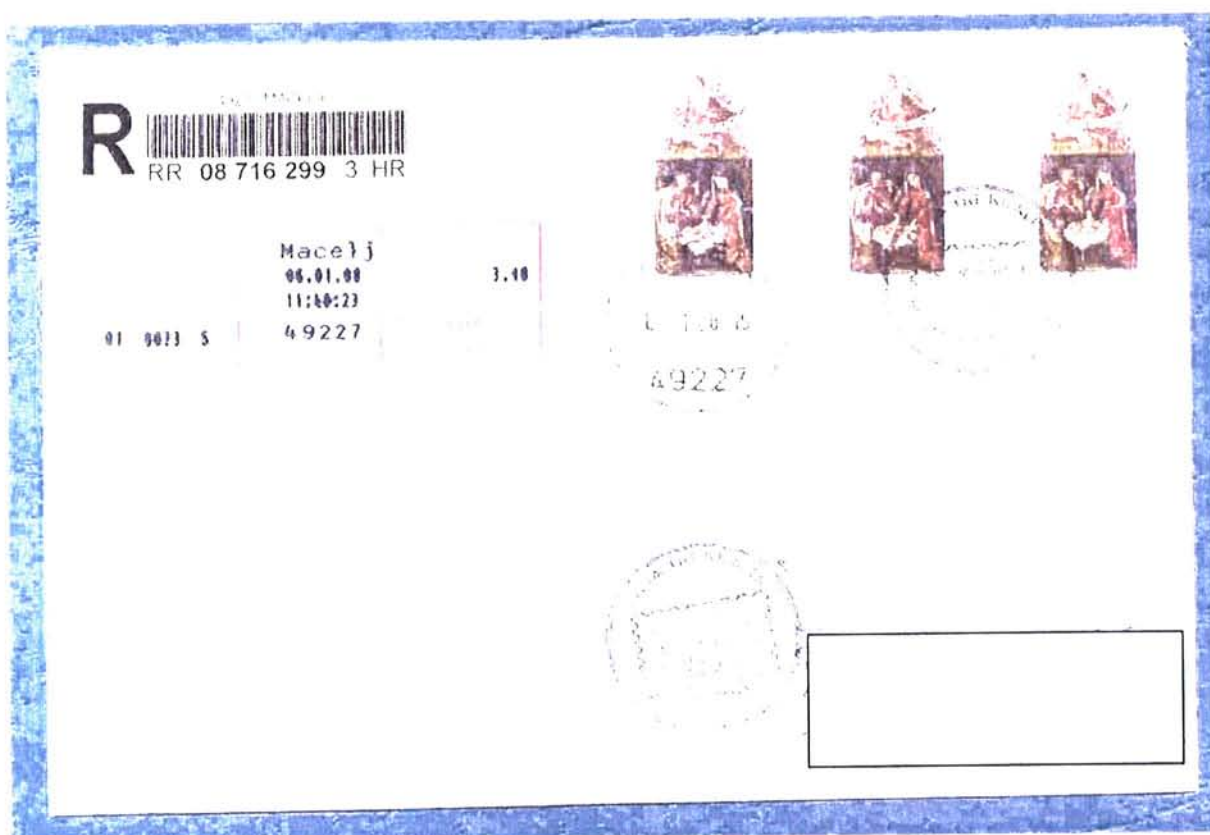
Bez obzir na tu činjenicu, uporaba žiga je ishodaena i žig je korišten 6.1.2008. godine na poštanskom šalteru 49227 MACELJ, jedinom poštanskom uredu koji u krapinsko-zagorskoj županiji radi na dane državnog praznika.

U skladu sa našom tradicijom spominjemo autora prigodnog poštanskog žiga (ovaj puta su dva autora: Ivan Drašković i Željko Stefanović) i prigodne omotnice, ovaj puta FD ZABOKY 30 (Željko Stefanović) te prikazujemo stvoreni filatelistički materijal.

I vezano uz prigodni poštanski žig, skrećemo vam pažnju na zagorske motive krajolika u pozadini žiga: crkva Sv. Nikole i Samostan u Krapini.

I još jedan, komentar:

Činjenica je da je poštanski ured 49227 MACELJ jedini poštanski ured koji u krapinsko-zagorskoj županiji radi na dane državnog praznika. Činjenica je, također, da je povezanost Zaboka sa Macljem od puštanja u promet posljednje dionice autoceste više nego dobra. No, činjenica je da ništa od toga ne pomaže kada za Sv. Tri Kralja morate putovati iz Zaboka u Macelj: do izlaznih kućica je sve u redu, a onda upadnete u prometnu gužvu u kojoj vam treba tri sata od naplatnih kućica do poštanskog ureda. Sva sreća pa su „baterije“ napunjene tijekom božićnih i novogodišnjih praznika. Jer uz malo tanje „živce“ moglo se dogoditi da ovog materijala ne bude !!

NOVA IZDANJA HRVATSKIH MARAKA

22.1.2008. HRVATSKA GLAZBA: Igor KULJERIĆ, Krsto ODAK

Dana 22. siječnja 2008. HRVATSKA POŠTA d.d. izdala je novo izdanje od dvije poštanske marke u nizu HRVATSKA GLAZBA: s prikazom Igora KULJERIĆA i Krste ODAKA. Obje marke su nominale 2,30 kn, a naklada je 100000 serija.

Evo što o prikazanim glazbenicima piše u prospektu koji prati izdanje:

IGOR KULJERIĆ (1938. – 2006.)

Hrvatski skladatelj i dirigent Igor Kuljerić (Šibenik, 1. veljače 1938. – Zagreb, 20. travnja 2006.) diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u razredu Stjepana Šuleka (1965.). Zatim se usavršavao u dirigiranju kod Igora Markevića u Monte Carlu (1968.) te u skladanju u Studiju za glazbenu fonologiju RAI-a u Milanu (1975./76.). Od 1960. do 1967. bio je korepetitor i pomoćnik dirigenta u Operi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu. Potom postaje članom Zagrebačkih solista, gdje svira čembalo i radi kao asistent Antonia Janigra (1966. – 1968.). Od 1968. do 2005. dirigent je Simfonijskog orkestra i Zbora HRTV-a. Obavljao je više različitih dužnosti: direktora Muzičkog biennala Zagreb (1980. – 1983.), umjetničkog direktora Koncertne dvorane «Vatroslav Lisinski», glazbenog direktora Dubrovačkih ljetnih igara (1984./85.), a bio je i dirigent u Operi HNK-a u Zagrebu (1984. – 2003.), kao i njezin direktor (1992. – 1994.) te predsjednik Hrvatskoga društva skladatelja (1980./81.) i Fonda «Lovro i Lilly Matačić». Na natjecanjima UNESCO-a osvajao je zapažena mjesta. Gostovao je u svim većim zemljama Europe, SAD-u i Rusiji. Od 2004. redoviti je član HAZU-a.

Dobitnik je niza nagrada i priznanja, među kojima se ističu Nagrada Grada Zagreba (1972., 1986.), Vjesnikova nagrada «Josip Štolcer Slavenski» (1973., 1986., 1998.), Nagrada INA-e (1977.), Nagrada UNESCO-a (Pariz, 1982.), Nagrada «Vladimir Nazor» (1986.), Nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (2002.). Dobitnik je odličja Danice hrvatske s likom Marka Marulića za zasluge u kulturi. Počevši svoj skladateljski razvojni put u godinama kad je glazbena avangarda u

Hrvatskoj donosila prve plodove i iskustva, Igor Kuljerić nakon rane faze još pod utjecajem akademske izobrazbe sklada vrijedna svjedočanstva o tome važnom razdoblju u hrvatskoj glazbi sredine prošlog stoljeća, no ubrzo ga istraživačka strast prema uvijek novom karakteru zvukovnosti udaljava od tih estetskih modela i upućuje prema novim spoznajnim obzorima i tehnikama. «Meni danas moje avangardno iskustvo omogućuje da spoznam svu raznolikost prostora kojime se može kretati zvuk i glazbena misao, omogućuje mi znatiželju čak i za stvari koje su u osnovi strane mojem poimanju umjetnosti i stvaralačkom naboju», kazao je Kuljerić u jednom intervjuu početkom ovoga stoljeća. Ta znatiželja, ta strast prema pojavama što zvuče, misao da sve može postati izvorom zvuka i pokrenuti skladatelja na umjetnički čin, udaljila je Kuljerića od ovisnosti o ikakvu specifičnom stilu koji bi se kao jedinstven mogao pratiti i prepoznati tijekom njegova stvaralačkog vijeka. Svaka razvojna faza nova je i različita od prethodne, puna mašte i tragova istraživačkog naboja. Upravo raznolikost i sposobnost da od raskošne ljestvice različitoga oblikuje umjetnički vrijednu, sadržajnu i zaokruženu cjelinu djela čini istinski sjaj glazbenoga rukopisa Igora Kuljerića. Uvijek nov i zanimljiv, Kuljerić je jedna od najvažnijih skladateljskih ličnosti u Hrvatskoj 20. stoljeća. Nabrojimo na kraju i njegove najvažnije skladbe: opere Rikard III. (1987.) i Životinjska farma (2002./03.), Koralna predigra (1979./80.), Risuono di gavotta (1986.) i Bel kamen kampanela (2005.), za orkestar, Solo-tutti, za glasovir i orkestar (1972.), Koncert za marimbu i gudače (2001.), Balade Petrice Kerempuha, za vokalno-instrumentalne skupine i recitatora (1973.), Hrvatski glagoljaški rekvijem (1996.) i Hrvatska misa, za sole, zbor i orkestar (2004.), Kanconijer, za glasove i instrumente (1983.), Quam pulchra es... (Omaggio a Lukačić), za zbor (1973.), More, za ženski zbor a cappella (1978.), Momenti za Vladu, za klavir (1968.), Les échos, za komorni ansambl (1975.), Song, za gudački kvartet (1981.), Valcer (D9-G9), za instrumentalni sastav (1989.)...

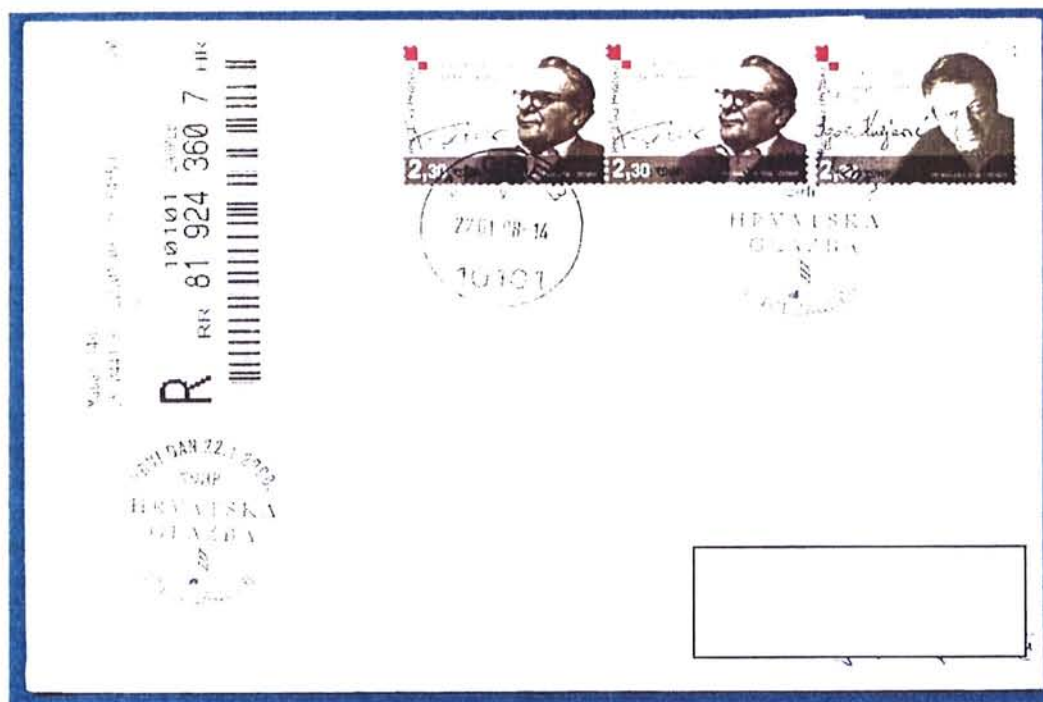
KRSTO ODAK (1888. – 1965.)

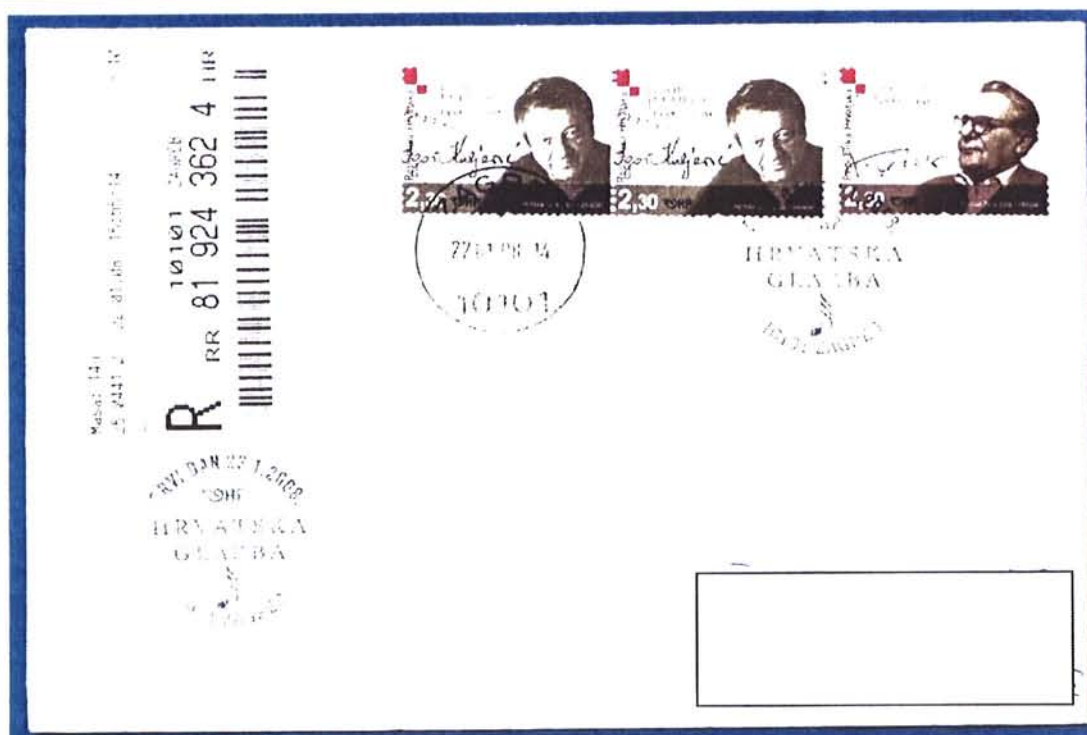
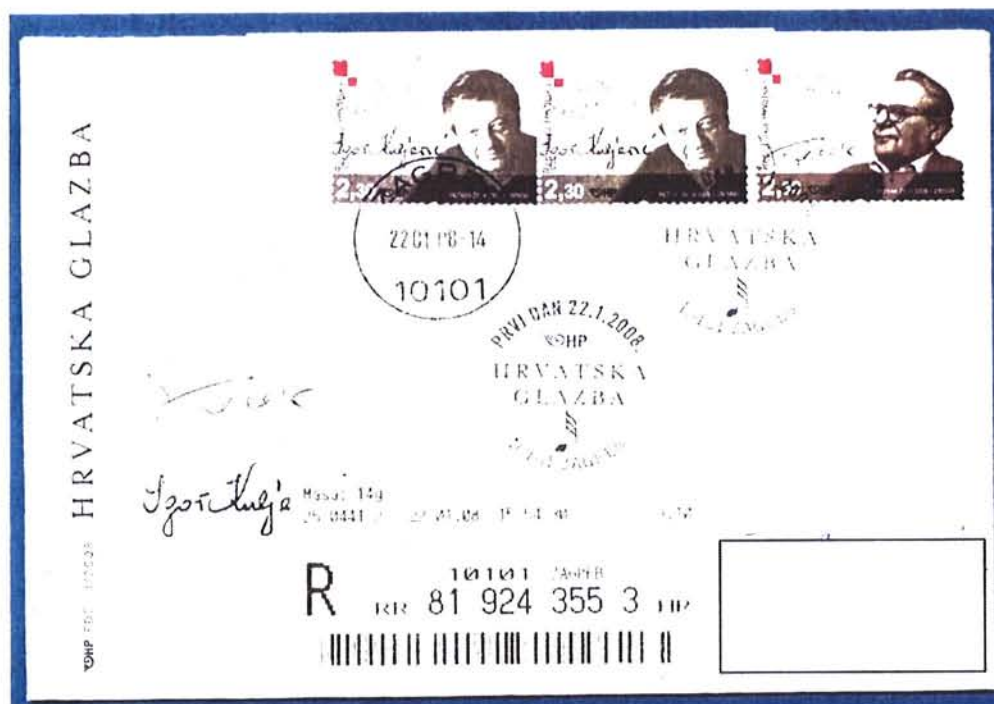
Skladatelj Krsto Odak (Siverić kraj Drniša, 20. ožujka 1888. – Zagreb, 4. studenoga 1965.), podrijetlom je iz skromne radničke obitelji. Prvi dio života, do 1919. godine – uz iznimku 1912. i 1913. koje, nakon što je bio zaređen za svećenika, provodi u Münchenu gdje uči glazbu kod patera Paula Hartmanna – veže ga uz male sredine rodnoga kraja u kojima službuje kao franjevac. Godine 1919. napušta svećenički red i konačno odlučuje posvetiti se glazbi, pa odlazi u Prag gdje će na tamošnjoj Majstorskoj školi Konzervatorija studirati iduće tri godine kod Vitezslava Nováka. Nakon svršetka studija 1922. Odak dolazi u Zagreb gdje će od dolaska do 1962. raditi kao profesor na Muzičkoj akademiji na kojoj je razvio intenzivnu pedagošku aktivnost otvarajući mladim naraštajima «vidike u još nepoznate zvučne senzacije», kako je poslije zabilježio skladatelj Milo Cipra. Iako je tek kao tridesetogodišnjak počeo s intenzivnim skladateljskim radom, Odak je hrvatskoj glazbenoj umjetničkoj tvorbi 20. stoljeća pridružio veliku i važnu ostavštinu koja se s jedne strane temelji na pozitivnom odnosu prema ideologiji nacionalnog smjera, a s druge strane je malobrojniji ali važan dio njegova opusa potpuno oslobođen utjecaja folklornih elemenata. Upravo u tom dijelu opusa valja tražiti i tragove radikalnijeg autorskog izraza koji se kreće širim prostorom njegove stvaralačke imaginacije.

Ta svojevrsna dvojnost umjetničke osobnosti jamačno je u vezi s utjecajima koje je donio iz Praga u zagrebačku sredinu tad «u snažnom ozračju ostvarivanja novonacionalnoga glazbenog usmjerenja» (L. Županović). Neki su tragovi Odakove umjetničke dvojnosti dobili potvrdu i na međunarodnoj razini. Jedna od antologijskih skladbi svekolike hrvatske zborne literature 20. stoljeća, njegov Madrigal op. 11 za peteroglasni muški zbor, postigao je 1929. u Ženevi, u izvedbi zbora Besjeda iz Brna, veliki uspjeh na festivalu Međunarodnog društva za suvremenu glazbu. Izrazit polifoničar, Odak je majstor izražajne melodijske linije. Linearna je faktura podjednako istaknuta u simfonijskoj glazbi, kao i u komornim djelima ili solo pjesmi. U cjelokupnom se stvaralaštvu ističe nekoliko tematskih krugova. Česta je religijska tematika, rado se služi temama iz Hrvatskog zagorja i Međimurja te onima s Jadrana. Njegov opus stoga sadrži niz djela, osobito zborova, koji su svojevrsna stilizacija folklornoga glazbenog predloška. Njegove najvažnije skladbe su sljedeće: opera Dorica pleše (1933.), Majka Margarita op. 61, radijska opera (1952./53.) četiri simfonije (1940., 1950., 1960., 1965.), Passacaglia op. 35 za gudače (1938.), pet gudačkih

kvarteta (1923., 1926., 1935., 1956., 1962.), Sonata op. 1 za violinu i klavir (1922.), Rapsodija op. 10 za violinu i klavir (1927.), Staroslavenska misa op. 12 za mješoviti zbor i orkestar (1929.), Psalam 130 op. 6a i Psalam 123 op. 6b za bariton i orkestar (1934.), Radosna noć u gradu, za muški zbor (1922.), Madrigal op. 11 za peteroglasni muški zbor (1928.), Svrši stopi moje op. 19 za bas i alt solo, mješoviti zbor uz orgulje (1939.). Između tridesetak sačuvanih solo pjesama osobito se ističu pjesme Oči sam većkrat na stihove F. Prešerna za bariton (mezzosopran) i klavir (1922.) i Tri pjesme o moru op. 60 (1952.). Pisao je priručnike: Modulacija (1954.), Poznavanje instrumenata (1956.).

Evo i prikaza filatelističkog materijala uz ove marke:

Interesantna pisma prvog dana uporabe, gdje je čak i dnevni žig u funkciji žiga prvog dana. Naravno, mogućnosti su praktički neograničene.

25.1 2008. **M.Š. BOLŠIĆ ARITHMETIKA HORVATSKA**
250. OBLJETNICA TISKANJA

Dana 25. siječnja 2008. HRVATSKA POŠTA d.d. izdala je novu prigodnu poštansku marku, posvećenu 250. obljetnici tiskanja ARITHMETIKE HORVATZSKE Mije Šiloboda Bolšića. Marka je nominale 3,50 kn, a naklada je 200000 komada.

Evo što o ovom izdanju piše u prospektu koji prati izdanje:

Pučko školstvo u hrvatskim zemljama pod Habsburškom Monarhijom nije još bilo organizirano ni u prvoj polovini 18. stoljeća. Katkad su učiteljsku službu obavljali učitelji koje su postavljale općinske vlasti, a katkad župnici. Oni su učenike poučavali čitanju i pisanju, no tek potkraj prve polovine 18. stoljeća zna se da su ih učili i računati. Sve veće potrebe u trgovini i gospodarstvu prisilili su onodobne učitelje da više pozornosti posvete i računanju. Udžbenici iz računa, međutim, tad su postojali samo na stranim jezicima, a puk je trebalo poučavati na hrvatskome jeziku. Zbog toga je Mijo Šilobod Bolšić napisao prvu aritmetiku na hrvatskom jeziku kajkavskim narječjem koja je tiskana godine 1758. u Zagrebu pod naslovom «Arithmetika Horvatszka». Mijo Šilobod Bolšić rođen je 1725. u Svetom Martinu pod Okićem. Gimnaziju je pohađao u Zagrebu, filozofiju izučavao u Beču, a teologiju u Bologni. Bio je župnik u raznim župama u kajkavskim krajevima Hrvatske. Napisao je nekoliko djela raznolikoga sadržaja na hrvatskom i latinskom jeziku, no ipak je najpoznatiji po vrlo opsežnoj aritmetici. Šilobod se u pisanju svoje aritmetike koristio nekim stranim udžbenicima iz aritmetike, a među njima dobro poznatim aritmetičkim udžbenikom koji je napisao talijanski autor Giuseppe Maria Figatelli. Šilobodov udžbenik podijeljen je na četiri dijela: prvi sadrži četiri računske operacije: zbrajanje, odbijanje, množenje i dijeljenje; drugi dio opisuje sve operacije s razlomcima, treći sadrži jednostavno i složeno trojno pravilo, a četvrti praktične trgovačke račune, dugove, dobitke, gubitke, račun smjese i mnoge druge. U tom, četvrtom poglavlju, nalaze se i neka složenija izlaganja, vjerojatno namijenjena učenicima koji su već dobro ovladali prvim trima dijelovima knjige. Na kraju su, na trideset šest nepaginiranih stranica, donesene različite praktične tablice. To potpuno određuje namjenu i svrhu ovoga djela, naime, poznavanje temeljnog računa i svih onih računa koji se pojavljuju u praktičnom životu, osobito u trgovini. Budući da je taj udžbenik pisan hrvatskim jezikom, u njemu se prvi put pojavljuje i hrvatsko aritmetičko nazivlje. Šilobod se očito poslužio nazivima koji su već postojali u rječnicima, međutim, to je bilo posve nedovoljno jer su njegove potrebe bile mnogo veće. S druge strane, složeniji se matematički nazivi nisu mogli lako naći u rječnicima, a nije ih rabio ni puk. Upravo se stoga Šilobod našao pred golemim problemom da prvi put u tiskanoj knjizi zabilježi postojeće matematičko nazivlje, dakako, u kajkavskim krajevima, za koje je pisao svoj udžbenik, zatim da prilagodi nazivlje koje se već nalazilo u rječnicima, posebno kod J. Belostenca, te da napokon sâm skuje nazive koji su mu trebali koristeći se već postojećim korijenima pojedinih riječi srodnoga značenja u hrvatskome kajkavskom jeziku. Očito je da je neke nazive izveo prevođenjem latinskih termina koje je prilagodio kajkavskom izričaju.

Šilobodova aritmetika ima veliko značenje u hrvatskoj kulturi i to posebno zato što je riječ o prvoj aritmetici na hrvatskom jeziku u kojoj se prvi put pojavilo sustavno uporabljeno hrvatsko matematičko nazivlje. Osim toga, ona je imala veliku ulogu u prosvjećivanju hrvatskoga puka u doba kad je došlo do velikih potreba za poznavanjem računa u trgovini i gospodarstvu.

ARITHMETIKA HORVATSKA,

Koju

Za Obchinfzku vszega Orszaga haszen, y potrebochu z-vnogemi izebranemi Példami obilnò iztolnachil, y na szvetlo däl je:

MIHALY SILLOBOD,

Drugäch

BOLSSICH,

MARTINSZKE VESZI

P L E B A N U S.

—————

Z A G R A B I A,

Typis Antoni Reiner, Inclyti Regni Croatiae
Typographi Privilegiati. Anno 1758.

Puni i originalni naslov tog prvog udžbenika matematike na hrvatskom jeziku **kajkavskim narječjem** je: *Arithmetika Horvatszka, Koju Za Obchinszku vszega Orszaga haszen, y potrebochu z-vnogemi izebranemi Példami obilnò iztolnachil, y na szvetlo däl je: Mihaly Sillobod, Drugach Bolssich, Martinszke Veszi Plebanus.*

Kako to na dnu naslovnice stoji, udžbenik je tiskan u Zagrebu kod Antuna Reinera 1758. godine (ZAGRABIAE, Typis Antoni Reiner, Inclyti Regni Croatiae Typographi Privilegiati, Anno 1758.)

Šilobold je također sastavio naputak za gregorijansko pjevanje, *Fundamentum Cantus Gregoriani*, tiskan 1760. Budući da je sadržavala povijesni pregled gregorijanskoga pjevanja, ta se knjiga u zagrebačkom sjemeništu stotinjak godina rabila kao udžbenik. Godine 1768. u Zagrebu izlazi *Cabala, to je na vszakojachka pitanya kratki, ter vendar prikladni odgovor vu Horvatzkem jeziku*, neka vrsta maloga, praktičnog leksikona. Usporedbama je ustanovljeno da se Šilobod služio dijelovima Schottova priručnika koji se odnose na računske operacije te je čak neke definicije jednostavno prenio u svoju Arithmetiku. Uočljive su mnoge sličnosti u sadržaju i rasporedu gradiva između Šiloboda-Bolšića i Zoričića (Aritmetika u slavni jezik illiricki sastavljena ..., Ancona, 1766.) pa se, također, pretpostavlja da su se služili istim izvorom - Schottovim izdanjima.

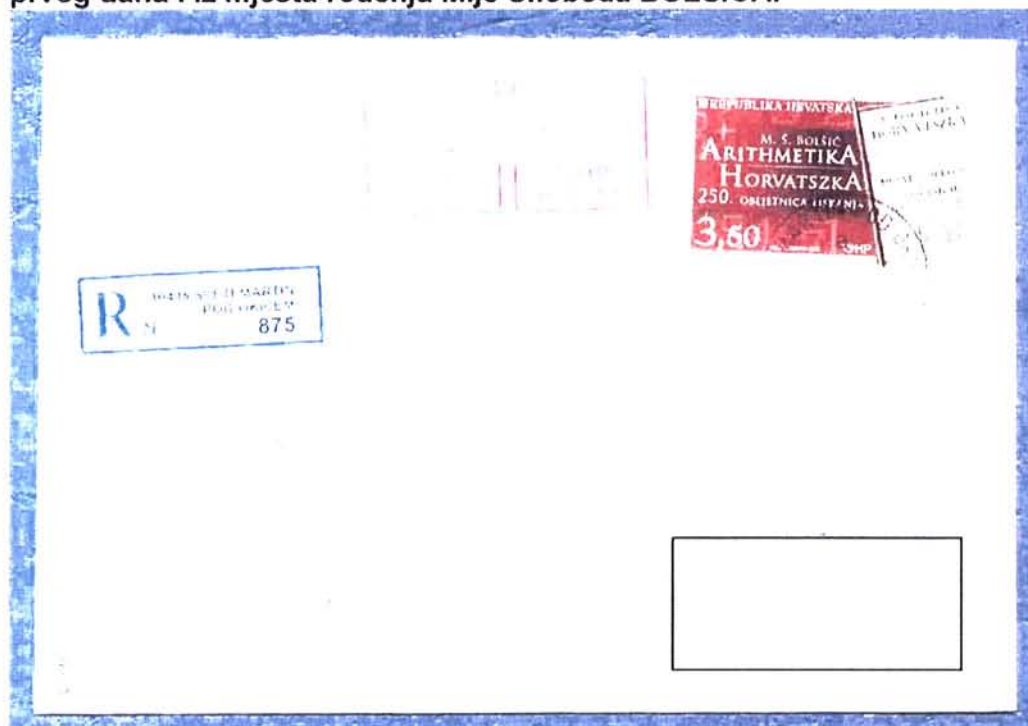
Važnost je Šilobodove aritmetike, kao i Zoričićeve, upravo u činjenici što su pisane hrvatskim jezikom, odnosno što se u njima pojavljuje hrvatska znanstvena terminologija.

Dakle, rođen u Svetom Martin pod Okićem, a bio župnik u raznim župama u kajkavskim krajevima Hrvatske !! Zar to nije bilo dovoljno za istraživanje filatelističke teme „KAJKAVIJANA“ koju naše društvo već neko vrijeme gaji, a materijal iz te teme ćete sve češće vidati na stranicama našeg GLASILA, na Internet stranici, ali i na filatelističkim izložbama kroz izložke naših članova.

Pisma prvog dana nastala na poštanskom šalteru 10101 ZAGREB, gdje je uobičajeno žig PRVOG DANA za sva izdanja maraka, prikazujemo:

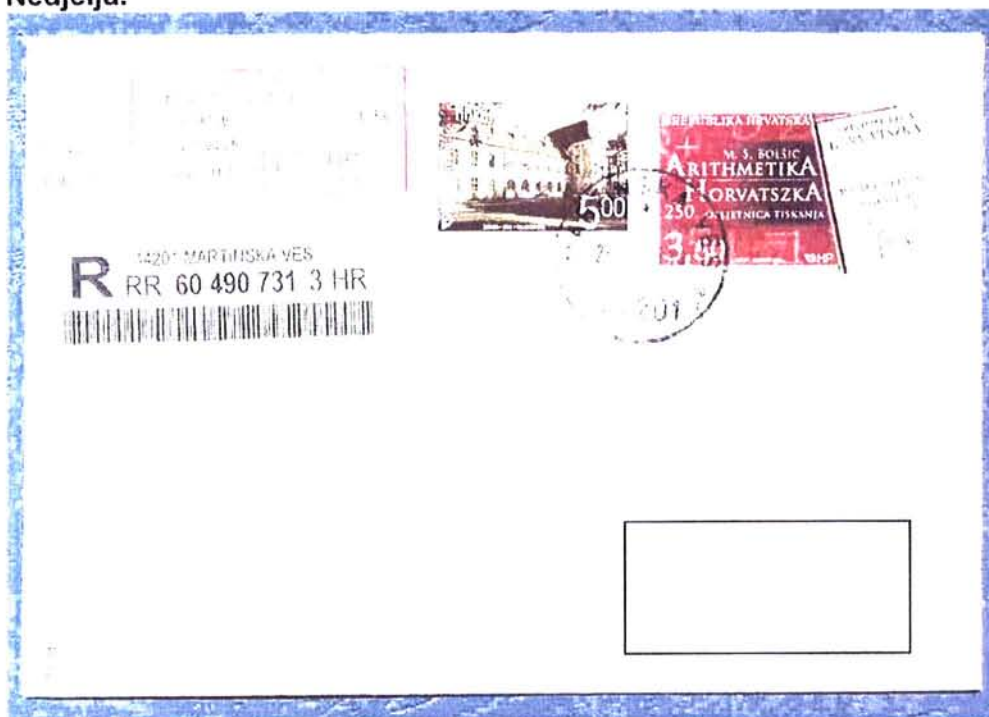

No, ni mjesto rođenja, Sveti Martin pod Okićem nije na kraj svijeta, dapače! Pa evo pisama prvog dana i iz mjesta rođenja Mije Šiloboda BOLŠIĆA:

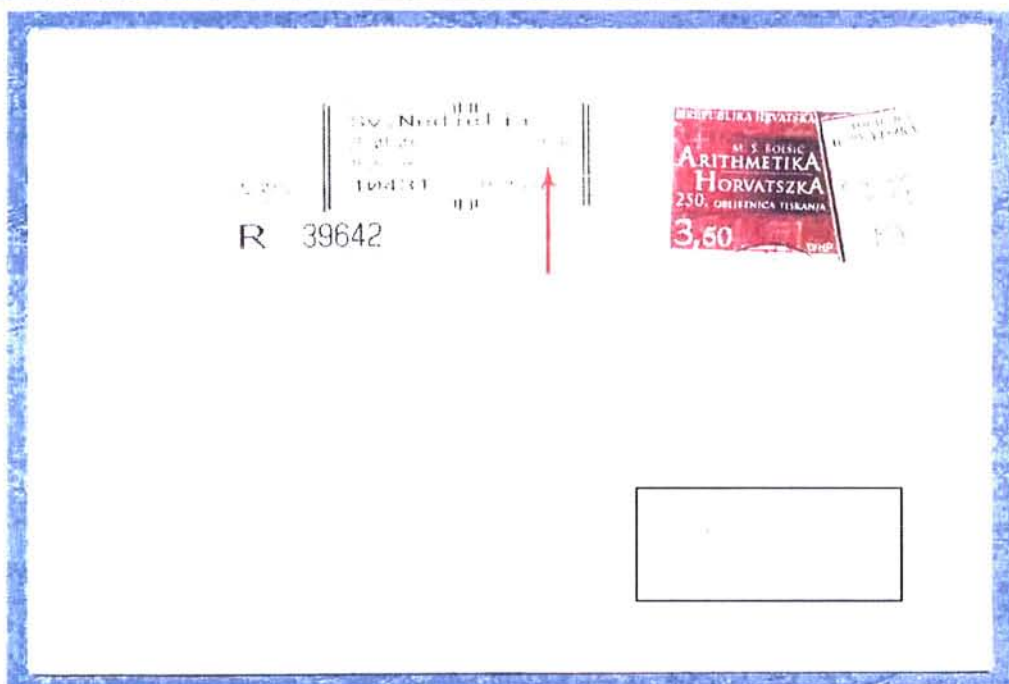
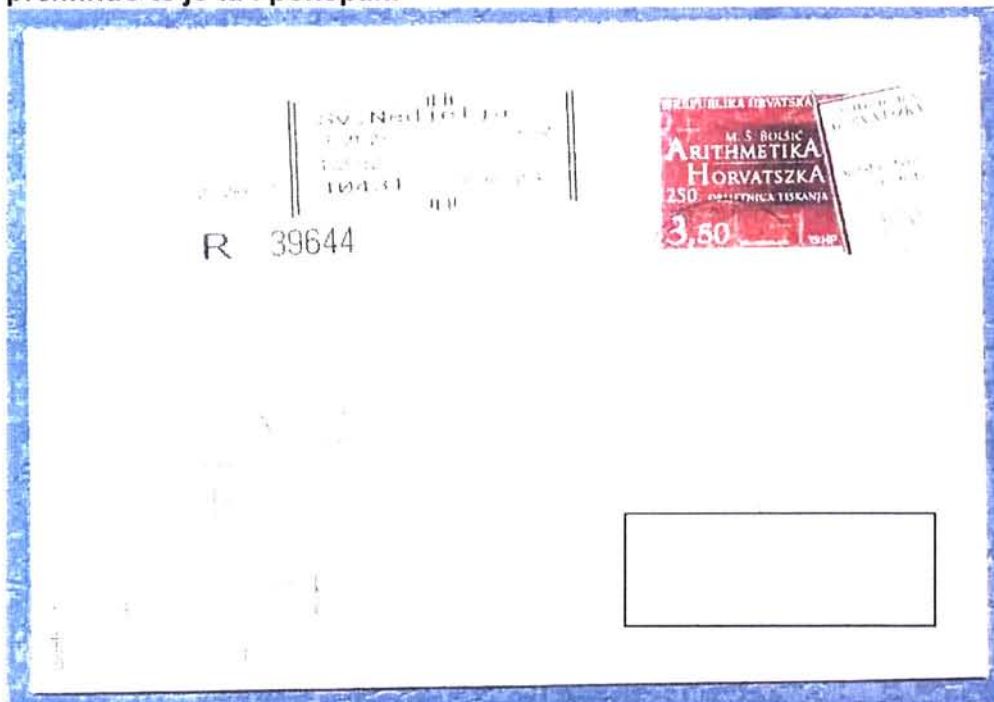
Oba pisma su preporučeno poslana u Zagreb i za oba je, obzirom da su nestandardna, naplaćena poštarina od 10,00 kn.

A mjesta u kojima je Mijo Šilobod BOLŠIĆ služio kao župnik su Martinska Ves i Sveta Nedjelja.

Martinska Ves je interesantna jer je Mijo Šilobold Bolšić bio u Martinskoj Vesi župnik kada je izdao Artihmetiku Horvatszku, što je vidljivo i na naslovnici udžbenika, a djelomično je vidljivo i na marci (*Martinszke Veszi Plebanus*).

Sveta Nedjelja je BOLŠIĆEVA posljednja župa. Tu je nakon nesebičnog rada u župi preminuo te je tu i pokopan.

Uz ovo posljednje pismo me interesira koju je to poštarinu ili rukovanje naplatio poštanski službenik: uz 3,50 kn vrijednosti marke strojno je naplaćeno još 9,50 kn, pa je time ukupna plaćena poštarina iznosila 13,00 kn, što za pismo upućeno u Zagreb nije točna poštarina niti u jednoj kombinaciji: za nestandardno pismo do 20 g. poštarina bi bila 10,00 kn, a za pismo preko 20 g. iznosila bi 12,20 kn. Očito gruba pogreška poštanskog službenika !!

DURO BAGLIVI

Kako smo bili povezali praznike uz blagdan Svi Svetih i slijedeći vikend, konačno se našlo malo slobodnog vremena pa prelistavam dnevne novine unatrag. U Jutarnjem listu od 30. listopada 2007. nailazim na interesantni članak o nabavci rijetkih knjiga, koji Vam ovdje prenosimo:

Zainteresiralo me je ime Đure BAGLIVI i podatak da je Nacionalna i sveučilišna knjižnica predstavila novokupljenu njegovu knjigu "Opera omnia medico-practica" (Lugduni, 1703.), jer je naša hrvatska filatelija tek nedavno obogaćena njegovim imenom: ako se sjećate, 10.6.2007. izdane su dvije prigodne marke sa likom Gjure Baglivija i Andrije Mohorovičića.

Tko je Đuro Baglivi da je zaslužio izdanje *ZNAMENITI HRVATI* zajedno sa svjetski poznatim Andrijom Mohorovičićem?

Prošetao sam malo internetom i evo malo dužeg sažetka pronađenih podataka.

Đuro Baglivi rođen je 8. rujna 1668. u Dubrovniku, dakle samo godinu dana nakon velikog potresa. Roditelji su mu bili otac Vlaho Armen (Armeno) i majka Anica Vuković (de Lupis). Pretpostavlja se da je rođen u obiteljskoj kući u ulici Između zidina.

U dobi od dvije godine umiru mu oba roditelja pa dalju skrb o Đuri i njegovom mlađem bratu preuzimaju isusovci, i to zaslugom i posredstvom njegovog strica kanonika Andrije. Đuro stječe osnovnu humanističku naobrazbu u isusovačkom kolegiju u Dubrovniku. U dobi od 14 godina odlazi u grad Lecce na jugu Italije, gdje ga posvaja ugledni mjesni liječnik Pier Angelo Baglivi, čije će prezime Đuro nositi do kraja svoga kratkoga života.

Studij medicine Đuro Baglivi odslužao je u Napulju, a diplomirao je u Salernu.

Njegova blistava liječnička, akademska i znanstvena karijera započinje nakon što je njegov talent uočio najslavniji liječnik tog vremena Marcello Malpighi, začetnik mikroskopske anatomije i najveći eksperimentator svog vremena. Godine 1691. Malpighi mu povjerava čak službu osobnog tajnika i asistenta. 1693. godine Đuro Baglivi počinje pisati svoju prvu znanstvenu raspravu, traktat o ujedu pauka tarantule, *De anatome, morsu, et effectibus tarantulae*, koji je dovršio 1695. godine. Potom priprema rukopis svoje prve i najvažnije knjige *De praxi medica ad priscam observandi rationem revocanda libri duo*, koja je tiskana 1696. godine.

Iznenadna smrt njegova učitelja Malpighija 1694. godine te papina naklonost unose u Baglivijev život veliku prekretnicu. Đuro Baglivi nasljeđuje Malpighija kao osobni liječnik pape Inocenta XII, a u rujnu 1696. godine biva izabran za profesora anatomije na Sveučilištu "La sapienza" u Rimu tada jednoj od najuglednijih visokih škola u svijetu, što predstavlja kulminaciju njegove akademske karijere. Pročuo se kao izvrstan predavač i kliničar. Priznanje njegovoj vrhunskoj liječničkoj praksi bio je izbor za osobnog liječnika novoizabranog pape Klementa XI, koji ga 1701. godine postavlja i za profesora teoretske medicine. U znak zahvalnosti Baglivi mu je posvetio svoje najvažnije anatomske i eksperimentalno djelo o građi i funkciji ljudskog organizma *De fibra motrice et morbosa, ne non de experimentis, ac morbis salivae, bilis, et sanguinis. Ubi obiter de respiratione, et somno. De statice aeris, et liquidorum per observationes barometricas, et hydrostaticas ad usum respirationes explicata. De circulatione sanguinis in testitudine, ejusdemque cordis anatome. ... Epistola ad Alexandrum Passcolum*. Knjiga je prvi put tiskana u Perugi 1700. godine. Znatno prošireno djelo *Specimen quatuor librorum de fibra motorice et morbosa* posvećeno Papi tiskano je u Rimu 1702. godine. Potkraj 1704. godine izašlo je u Lyonu prvo izdanje Baglivijevih sabranih djela pod naslovom *Opera omnia medico-practica et anatomica*. Ovo izdanje sadrži slijedeća djela:

- *De praxi medicina*
- *Specimen quatuor librorum de fibra motrice et morbosa*
- *De anatome fibrarum*
- *De experimentis circa salivam, circa bilem, et circa sanguinem*
- *De morborum et naturae analogismo*
- *De vegetatione lapidum*
- *De teraemotu Romano*
- *De anatome, morsu, et effectibus Tarantulae*
- *De usu et abusu vesicantium*
- *De observationibus anatomiscis, et practicis varii argumenti*
- *Epistulae c. Virorum, quorum judicio et auctoritate Georgii Baglivi Opera confirmatur*

O ugledu koji je Đuro Baglivi uživao za života svjedoči i činjenica da su ga u svoje, tada malobrojno i probrano članstvo, izabrala najuglednija europska društava i akademije: engleska Royal Society već 1697. godine, njemačka Accademia Caesaro-Leopoldina Naturae Curiosorum 1699. godine, talijanska Accademia dei Fisiocratici 1700. godine te rimska Arcadia 1699. godine.. Djela mu se objavljuju prevedena na sve svjetske jezike.

Prema sadašnjim saznanjima od 1717. do 2000. godine o Đuri Bagliviju je obavljeno oko 150 biografskih notica, traktata i oglada na latinskom, talijanskom, engleskom, njemačkom, francuskom, hrvatskom i armenskom jeziku.

U čuvenoj knjižnici Wiliama Oslera u Montrealu, Wallerovoj zbirci u karolinskoj knjižnici u Uppsali i Magliabecchijevoj zbirci u Narodnoj knjižnici u Firenci čuva se obimna korespondencija Baglivija s najuglednijim liječnicima i intelektualcima njegova doba. U ovoj korespondenciji se prepoznaje, od njegovih biografista isticana činjenica, da je Baglivi kao erudita i polihistor, bio jedan od vodećih intelektualaca svoga doba, posebno u Rimu koji je tada bio i svjetovno središte Papinske države (State pontifico). No, osim svojom strukom, bavio se i pjesništvom i numizmatikom.

Teško bolestan Đuro Armen Baglivi preminuo je u Rimu 17. lipnja 1707. godine, dakle u 39. godini života. Sahranjen je u crkvi Sv. Marcela, dakle u samom središtu Rima.

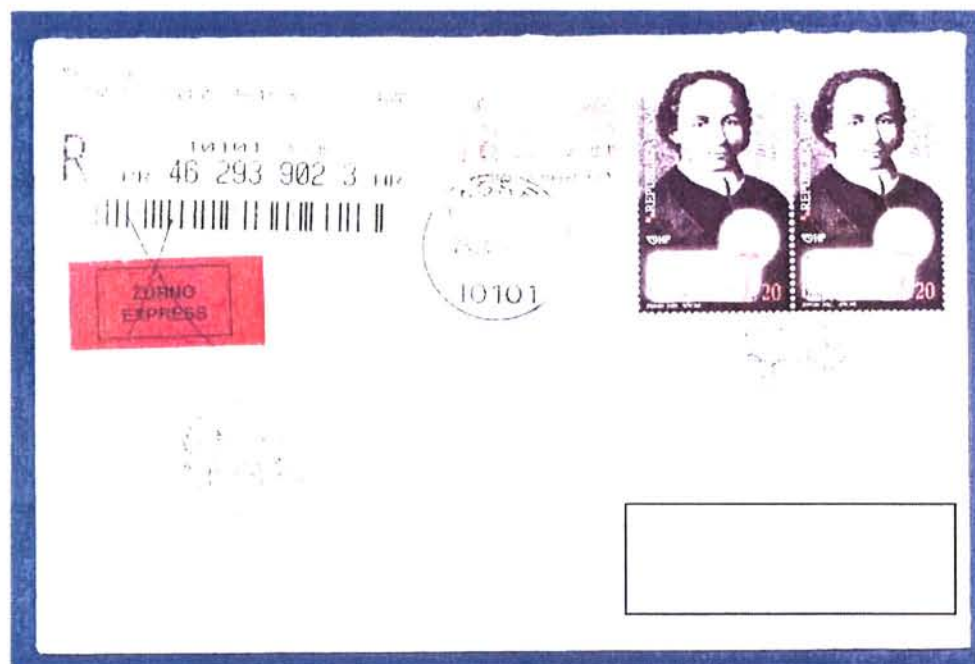
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti je u crkvi Sv. Marcela 1995. godine u njegovu čast postavila dvojezičnu ploču. Isto tako, 18. prosinca 1995. godine u predvorju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu postavljena je brončana bista Đuro Baglivija na mramornom postolju, rad uglednog zagrebačkog kipara Josipa Marinovića. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu je 1997. godine s izdavačkom kućom "Prometej" objavio dvojezično (latinski izvornik i hrvatski prijevod) izdanje njegovog dijela "Da fibra motrice et morbosa" (O zdravom i bolesnom motoričkom vlaknu). Dvije godine kasnije, 1999. godine, u Rimu i Dubrovniku je održan simpozij o Đuri Bagliviju, u organizaciji Italo-hrvatskog društva, Rimskog Sveučilišta "La Sapienza" i Sveučilišta u Lecceu.

U povijesti medicinske znanosti zabilježen je kao neohipokratik i istaknuti predstavnik tzv. latrofizičke ideologije. Najnovija istraživanja opusa Đure Baglivija ukazuju da naše spoznaje o njegovom doprinosu razvoju medicinske znanosti nisu konačne. Primjerice, Mirko Dražen Grmek (umro 2000. godine) ugledni profesor povijesti medicine i biologije na Sorbonnei u Parizu smatra da je "Da fibra motrice et morbosa" jedan od najvažnijih događaja u povijesti bio strukturalizma te da je u njemu iznesena teorija fibrilarne patologije u stvari preteča čuvenoj Virchowijevoj celularnoj patologiji.

Na drugom kongresu Hrvatskog društva za neurovaskularne poremećaje Hrvatskog liječničkog zbora objavljen je rad GJURO ARMENO BAGLIVI - RAZUM, ISTRAŽIVANJE, ISKUSTVO autora M. Roje-Bedeković i V. Demarin, iz kojeg ističemo slijedeće:

".....njegov medicinski rad temeljio se je na kritičkom proučavanju i interpretaciji pisanih djela, autentičnom kliničkom promatranju bolesnika, domišljatim pokusima na životinjama *in vivo* i sistematičnim postmortalnim nalazima. Njegova glavna otkrića na području medicine su: glavna uloga produljene moždine kao mjesta vitalnih funkcija, utjecaj X moždanog živca na proces probave te činjenica da ozljede mozga uzrokuju slabost na suprotnoj strani tijela. Nažalost, pogrešno je protumačio ulogu tvrde moždane ovojnice, ali je istodobno prvi shvatio nadređenost mozga svim živčanim funkcijama. Bio je među prvima koji je prepoznao ulogu vegetativnog živčanog sustava, osmislio je koncept krvno-moždane barijere te je prvi definirao pojmove iritabilnosti i senzitivnosti. Jasno je

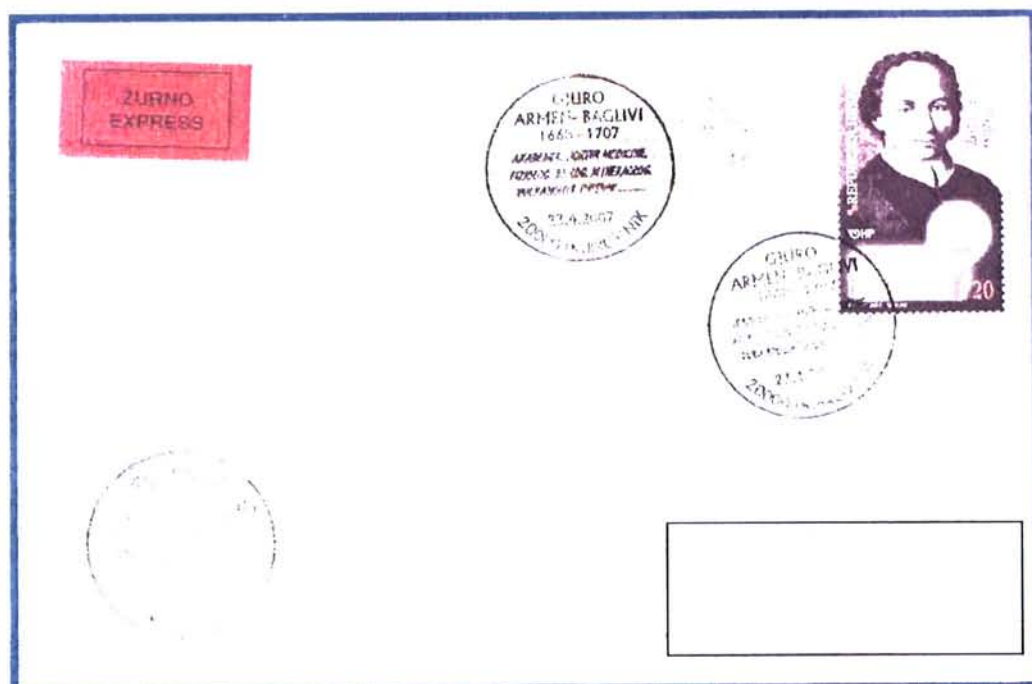

No, učešće Đure Baglivija u hrvatskoj filateliji nije stalo na izdanju prigodne poštanske marke. U obilježavanje 300.obljetnice smrti velikog znanstvenika uključila se filatelistička zajednica u Dubrovniku (pretpostavljam FD Dubrovnik) pa je tako na prvi dan uporabe prigodne poštanske marke i u Dubrovniku bio u uporabi prigodni poštanski žig, koji tako ima težinu i žiga prvog dana. Stoga je bilo prihvatljivo i za taj žig koristiti omotnicu Prvog dana HP. Taj prigodni poštanski žig, kao i dva takva pisma sa prigodnim poštanskim žigom iz Dubrovnika prikazujemo u nastavku.

GJURO
ARMEN-BAGLIVI
1668 - 1707

AKADEMIK, DOKTOR MEDICINE,
FIZIOLOG, BIOLOG, MINERALOG,
VULKANOLOG, RIJESNIK

23.4.2007.
20000 DUBROVNIK

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI
SKUP
"POVIJEST
MEDICINE
MEDITERANA"
ĐURO BAGLIVI
ARHIJATAR
20000 DUBROVNIK
29.6.2007

Tijekom srpnja, točnije 29. srpnja ove godine u Dubrovniku je organiziran je međunarodni znanstveni skup «Povijest medicine Mediterana ĐURO BAGLIVI arhijatar», uz koji je organizirana i uporaba prigodnog poštanskog žiga, kojeg prikazujemo u nastavku. Također prikazujemo i preporučeno pismo na kojem je taj žig upotrijebljen.

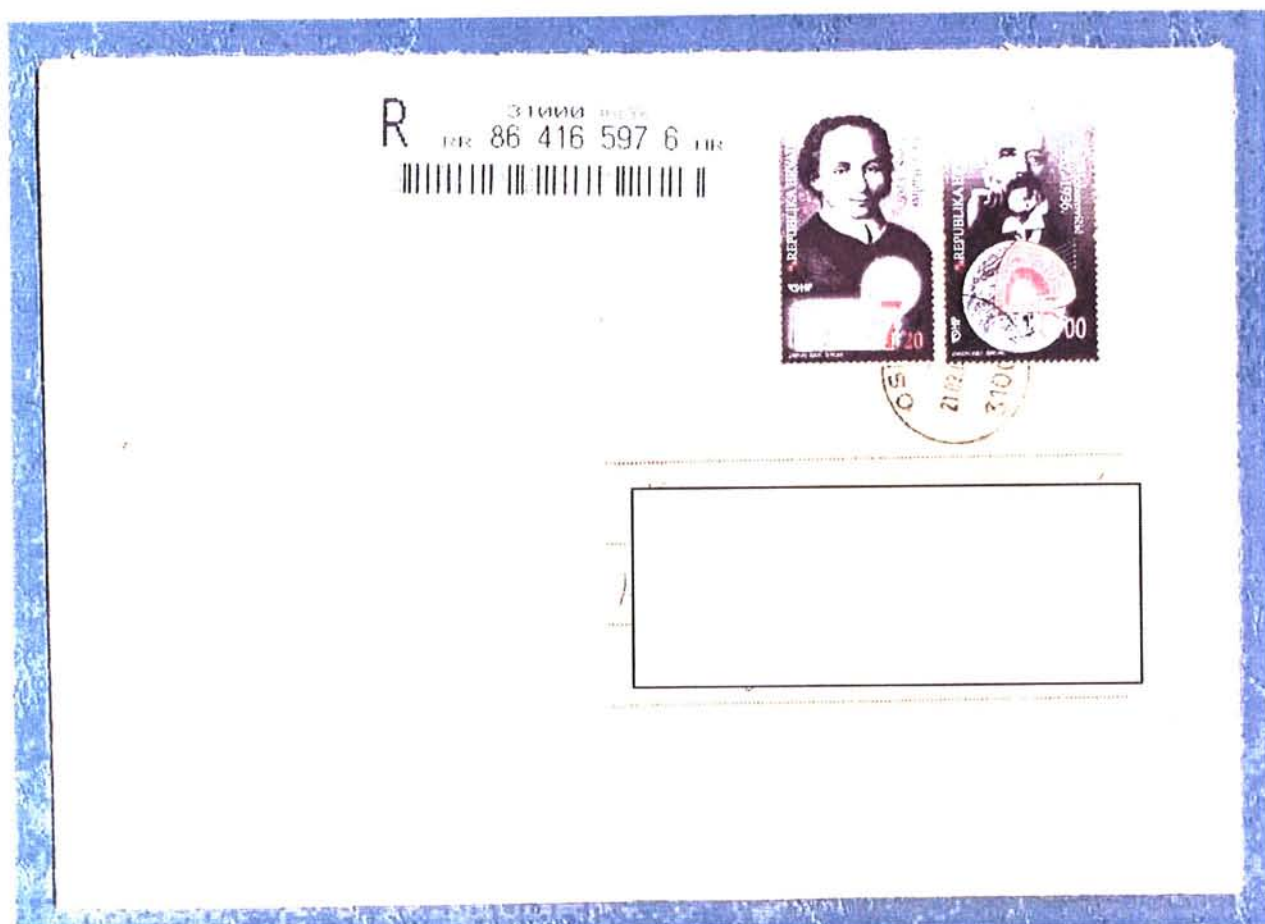

Dakle, vrlo impresivna biografija u širim krugovima nedovoljno poznatog hrvatskog znanstvenika, koji je uključen u prezentaciju „16 velikana hrvatskog prirodoslovlja“ (preostalih 15 znanstvenika su: Herman Dalmatin, Frane Petrić, Faust Vrančić, Antun Marko de Dominis, Marin Getaldić, Ruđer Bošković, Spiridon Brusina, Dragutin Gorjanović Kramberger, Nikola Tesla, Andrija Mohorovičić, Stjepan Mohorovičić, Lavoslav Ružička, Vladimir Prelog, Vilim Feller, Milislav Demerec).

Očito je HP učinila pravi korak uključanjem Đure Armena Baglivija u izdanje prigodnih poštanskih maraka "Hrvatski velikani" i pratećim prigodnim poštanskim žigom PRVOG DANA.

I na kraju, prikazujem vam jedno pismo, koje po meni nije ništa specijalno, ali je vezano uz ovaj članak, jer su na pismu za poštarinu upotrijebljene obje prigodne marke serije „Hrvatski velikani“, što je rijetki prikaz uporabe prigodnih poštanskih maraka u svakodnevnom poštanskom prometu.

Pismo je velikog formata i teže od 20 g. , poslano je iz Osijeka za Zagreb kao preporučeno pismo te je poštarina iznosila 12,20 kn, što je upravo vrijednost serije maraka „Hrvatski velikani“. Iako nema neke posebne vrijednosti, ovo pismo, obzirom na točnu vrijednost poštarine, ima mjesto u svakom natjecateljskom izložku i hrvatske poštanske povijesti i tradicionalne hrvatske filatelije. Jer, ne zaboravite, u izložku tradicionalne filatelije nakon što prikažete marke sa svojim osobitostima i greškama, pisma s markama upotrijebljenim u točnom iznosu poštarine prema različitim destinacijama moraju imati značajno mjesto.

IZ FILATELISTIČKE POVIJESTI

Ovaj puta vam prikazujemo interesantno pismo, koje se 2006. godine pojavilo na aukcijskoj prodaji kao dio tzv. Frederik zbirke Islanda.

Pismo je interesantno po tome što je JEDINO poznato pismo sa upotrijebljenom sivom markom 3 skilling Islanda. I to s tom markom u paru.

Na pismu iz 1873. godine za frankaturu su upotrijebljene marka ultramarin 2 skilling u kombinaciji sa parom marke sive 3 skilling, zupčanje 12½, čime je plaćena točna poštarina za Kopenhagen. Marke su poništene kružnim nadnevnim žigom Rejkjavik 17.6, a dolazni žig Kjøbenhavn 28.6. nalazi se sa stražnje strane. Pismo je presavijano, pa trag savijanja prelazi rubno po marci 2 skilling; ta marka je i djelomično repariranih zubaca.

Ono što uz ovo pismo zbunjuje je svrha korištenja marke 3 skilling, obzirom da je tada bila na raspolaganju marka 8 skilling, kojom bi pošiljalac jednom markom također platio točni iznos poštarine. Razlog ovakve frankature nikada neće biti razjašnjen; možda su te marke bile pri ruci, pa zašto potrošiti daljnjih 8 skillinga.

No, upitna je i svrha izdavanja marke 3 skillinga! Da bi se to bar donekle razjasnilo, treba spomenuti važeće poštarine tog doba: 2 skillinga za mjesnu poštu, 4 skillinga za domaću međumjesnu poštu, 8 skillinga za poštu za Dansku. Postoji i špekulacija da je postojala poštanska tarifa 3 skillinga unutar Islanda, no za to baš nema pokrića jer bi se marka 3 skillinga sigurno češće nalazila na domaćim pismima. A kako smo već spomenuli, ovo je jedino poznato pismo sa ovom markom, i to još u paru.

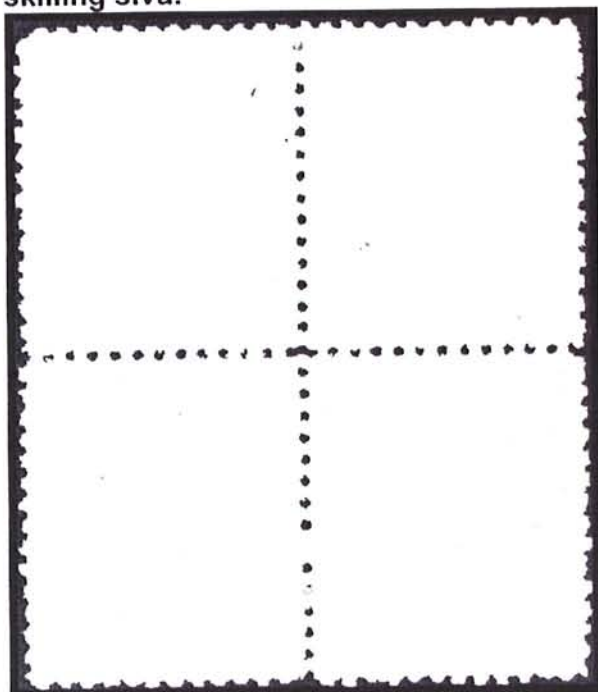
Dakle, pretpostavlja se da je marka 3 skillinga izdana kako bi se mogla realizirati poštarina za Norvešku koja je bila 13 skillinga (2+3+8), ili poštarina za Francusku koja je bila 19 skillinga (2x8+3 ili 16+3). Kako su to bitno rjeđe destinacije, to donekle objašnjava nedostatak drugih pisama s tom markom.

Pisma sa „skilling“ markama Islanda su inače vrlo rijetka, i ukupno ih je evidentirano samo 65, od čega je samo 13 !! pisama u privatnim rukama, dok su sva ostala u zbirkama poštanskih muzeja.

Kao što sam spomenuo, ovo pismo je 2006. godine ponuđeno na aukcijskoj prodaji tzv. Frederik zbirke Islanda, s početnom cijenom od 90.000,00 US \$, što se smatralo vrlo malo, obzirom na svoju rijetkost. Prodano je za 91.000,00 US \$, što znači da je prodana nakon skromne licitacije od dva koraka: prva ponuda po početnoj cijeni, druga ponuda početna cijena uvećana za jedan korak od 1000 US\$.

Sama marka 3 skilling siva u FACIT katalogu ima kataloški broj 5, prije nje izdane su marke 2 skilling (ultramarin), 4 skilling (tamno crvena), 8 skilling (smeđa), 16 skilling (žuta).

Na istoj aukciji, u sklopu Frederik zbirke Islanda, ponuđena su još dva lota s markom 3 skilling siva:

nerabljeni četverac, originalna guma, s ostacima „falca“, ponuđen je s procijenjenom vrijednošću od 19.000,00 SEK, što je oko 3.100,00 US \$, a prodan po isključnoj cijeni od 1.500,00 US \$

rabljeni primjerak, zupčanje 12½, poništen žigom „1“ u koncentričnim krugovima, dobro centriran sa širokim rubovima, ponuđen je s procijenjenom vrijednošću od 20.000,00 SEK (u što je uključen kataloški dodatak za vrhunsku kvalitetu), što je oko 3.300,00 US \$, a ostao je neprodan.

SA SVJETSKIH AUKCIJA

Iako je i u siječnju bilo „strašnih“ aukcija najvećih aukcijskih kuća i još „strašnijeg“ filatelističkog materijala na njima, bila bi nepravda da se ne osvrnemo na aukcijsku kuću i aukciju koju smatram drugim najvažnijim takvim događajem na našem širem području, barem što se tiče materijala vezanog uz hrvatsku filateliju.

Riječ je o SRPSKOM FILATELISTIČKOM KLUBU (SFK) i njihovoj tradicionalnoj aukcijskoj prodaji, koja se održala 22. prosinca 2007. godine u Beogradu.

Iako je na SFK aukciji uvijek mnogo filatelističkog materijala veznog uz srpsku filateliju iz svih razdoblja, crnogorsku, makedonsku i jugoslavensku filateliju, filatelistički materijal vezan uz hrvatsku filateliju (dakle hrvatsku prefilateliju, Fiume period, Hrvatsku u SHS, Hrvatsku u Kraljevini Jugoslaviji, NDH period, partizane, Istru, Hrvatsku u Jugoslaviji, period Republike, okupirana područja i RSK) uvijek je izuzetan.

Najrjeđe marke FIUME, strojni pretisak na 10 f i 15 f mađarskim žetelicama s „bijelim brojkama“, s certifikatom I. Martinaša i vremenski neograničenom garancijom aukcijske kuće, ponuđene su po početnoj cijeni od 1400 €, a prodane po iskličnoj cijeni od 1800 €.

Pretisak FIUME na mađarskoj marci 10 f žetelice s „bijelim brojkama“ poznat je samo u nekih desetak primjeraka.

Marka FIUME, strojni pretisak na 10 f mađarskoj marci s brojkama u boji marke, rabljena s originalnim žigom FIUME, također jedna od ključnih maraka za zbiru FIUME, ponuđena je po početnoj cijeni od 650 €, a prodana po iskličnoj cijeni od 750 €.

Marke LEGIONARI, petoredni pretisak sa VELIKIM tekstom ARBE, s certifikatom I. Martinaša i paraom Oliva i Diena, ponuđene su po početnoj cijeni od 280 €, a prodane po isključnoj cijeni od 320 €.

Slični materijal, marke LEGIONARI, petoredni pretisak sa VELIKIM tekstom VEGLIA, s certifikatom I. Martinaša i paraom Oliva i drugi, ponuđene su po početnoj cijeni od 280 €, a prodane po isključnoj cijeni od 300 €.

Lijepi lot, 18 vrijednosti maraka riječke okupacije kvarnerskih otoka s crvenim ili crnim pretiskom REGGENZA ITALIANA DEL CARNARO, prodan je po početnoj cijeni od 300 €.

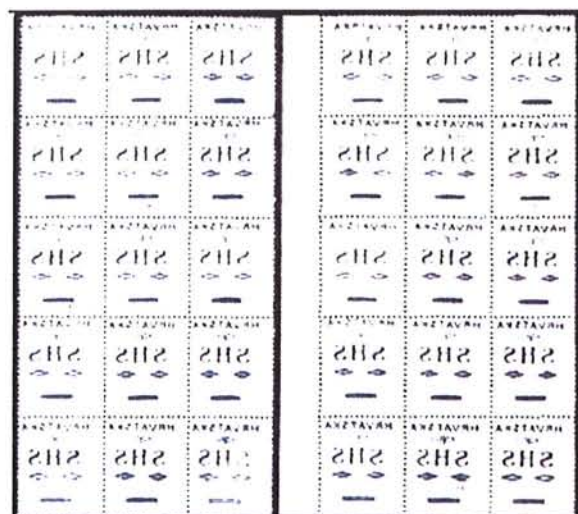

Ni u SHS području nije nedostajalo dobrog materijala.

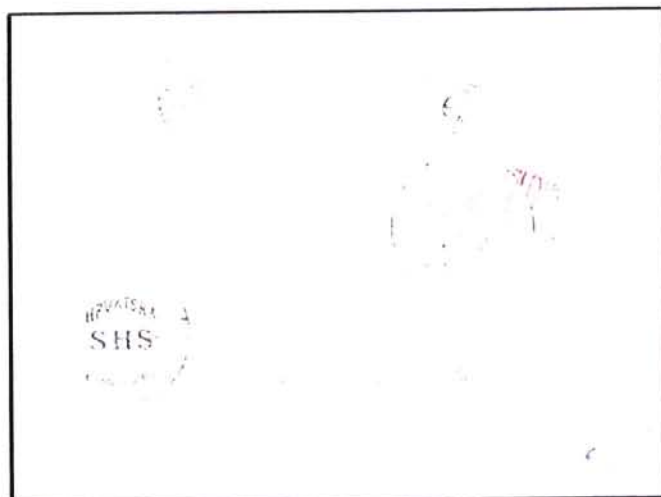

Najrjeđa marka SHS, pretisak na mađarskoj marci 10f žetelice sa bijelim brojkama, sa puncom HFS Fleck, ponuđena je po početnoj cijeni od 260 €, a prodana po isključnoj cijeni od 300 €.

Lijepa serija u 25-ercu mađarskih „krunidbenih maraka“ s SHS pretiskom, s pojedinačnim certifikatima Fleck za svaku pojedinačnu seriju, ponuđena je po početnoj cijeni od 500 €, a prodana je po isključnoj cijeni od 620 €.

Iste, mađarske krunidbene, marke, u 15-ercu sa zrcalnim pretiskom SHS na pozadini marke, luksuzni i rijetki materijal, sa certifikatom Fleck za svaku pojedinačnu marku, ponuđen je po početnoj cijeni od 300 €, a prodan po isključnoj cijeni od 400 €.

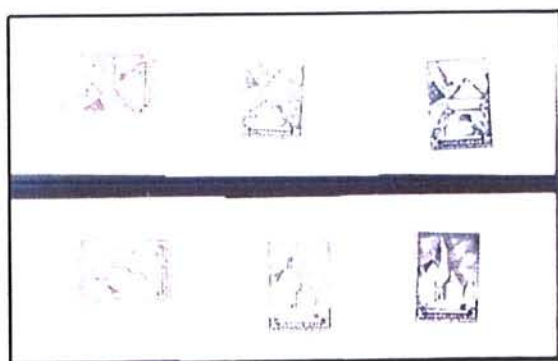
Zanimljivo pismo poslano iz Sušaka za Rijeku, frankirano u polasku samo sa 2 f novinskom markom, pomoćnim izdanjem za Hrvatsku, portirano u dolasku u iznosu od 30 f sa jednom porto makom 20f FIUME te jednom dijagonalno prepolovljenom istom markom, ponuđeno je po početnoj cijeni od 95 €, a prodano po isključnoj cijeni od 130 €.

Dva probna otiska SHS Hrvatska, 15 i 12 klišea u negativu otisnutih i fototehnikom prenesenih na kredasti papir, ponuđeni po 160 € i 140 €, prodani su po isključnim cijenama od 200 € i 190 €.

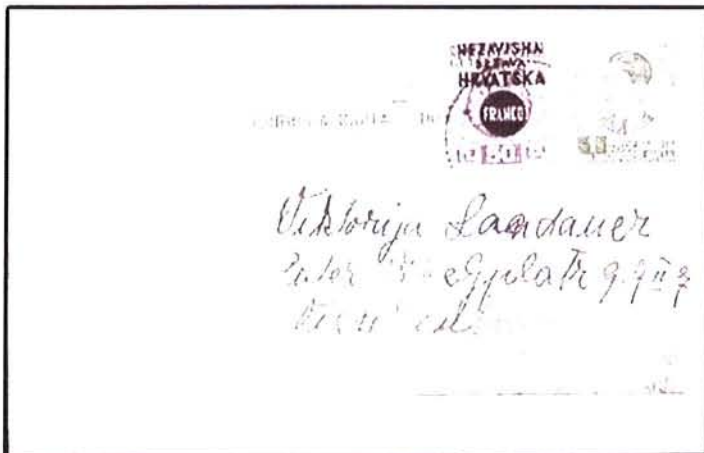

I NDH period je imao interesantnog, iako je nemoguće reći i spektakularnog materijala.

Najvišu cijenu tom dijelu postigao je lot sa probnim otiscima maraka za II filatelističku izložbu banovine Hrvatske, dakle preteča NDH a ne pravi period NDH, po 5 od svake marke, ponuđen je po početnoj cijeni od 650 €, a prodan po, rekao bih, spektakularnih 1600 €.

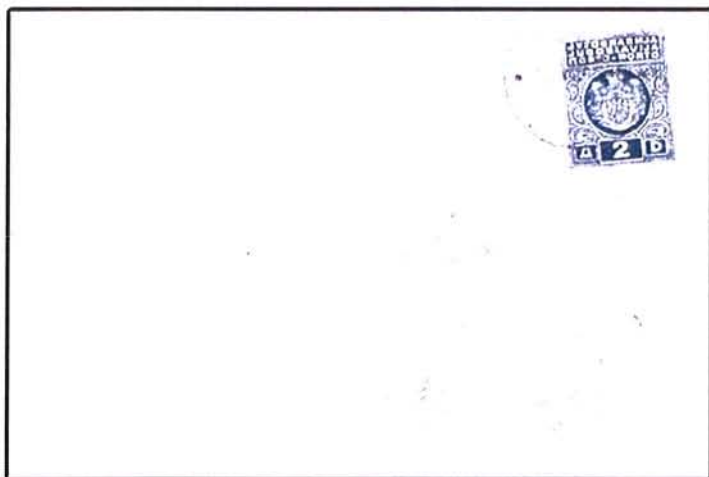
Kao i na aukciji BARAC & PERVAN, i na aukciji SFK cijene za objekte poštanske povijesti rastu izuzetno visoko.

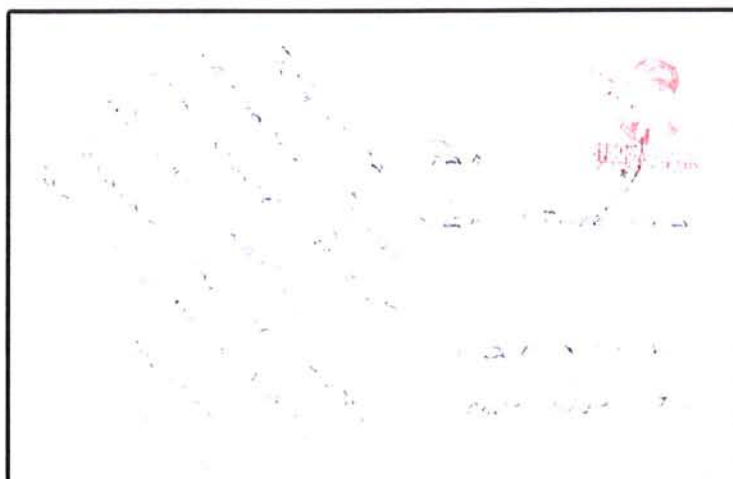
Tako je, po ničemu posebna, dopisnica Kraljevine Jugoslavije dofrankirana FRANCO provizorijem NDH, poslana za Beč, ponuđena po početnoj cijeni od 24 €, a prodana po isključnoj cijeni od 100 €.

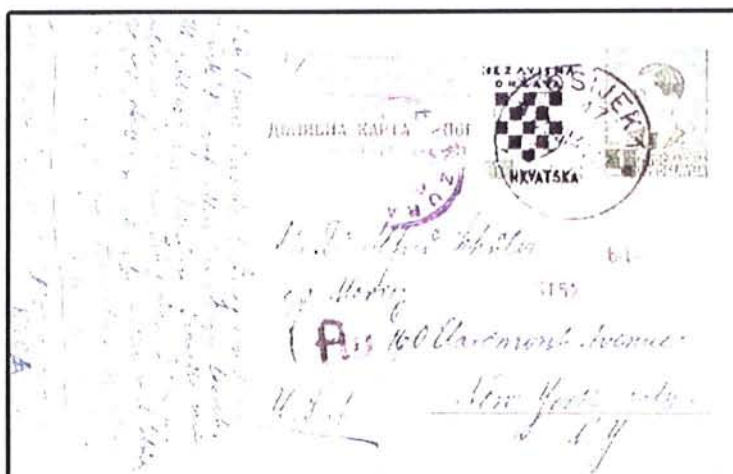
Cijena za ovaj objekt ne iznenađuje: izvanredni objekt poštanske povijesti, razglednica poslana iz Vukovara za Komlo, Mađarska, u polasku ispravno frankirana markama Jugoslavije u iznosu 2 Din=2 Kn, no frankatura u polasku nije priznata, pa je razglednica u dolasku u Mađarsku portirana sa 20 f. Dopisnica je ponuđena po početnoj cijeni od 80 €, a prodana po isključnoj cijeni od 160 €.

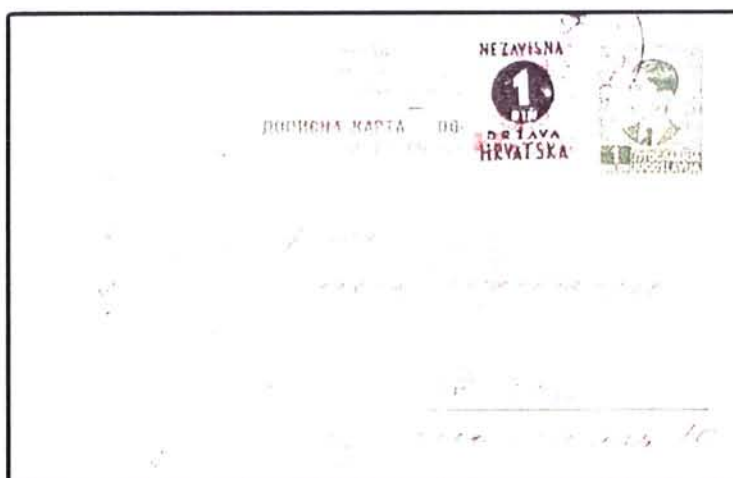
Pismo poslano u lipnju 1941. iz Livna za Sarajevo, frankirano s 2 kn porto markom Jugoslavije, ponuđeno je po početnoj cijeni od 40 €, a prodano po isključnoj cijeni od 150 €.

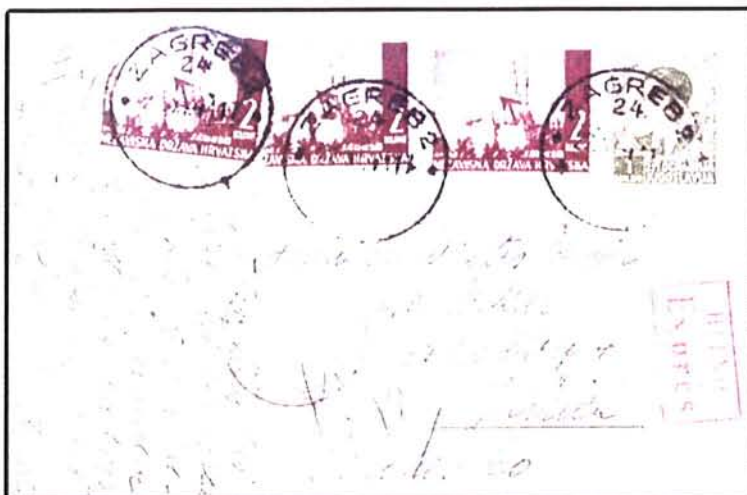
Još jedna, po ničem posebna, razglednica postigla je po meni izuzetno visoku cijenu: razglednica upućena u lipnju 1941. iz Dubrovnika za Sarajevo, frankirana s 1,5 Din markom Jugoslavije, ponuđena je po početnoj cijeni od 18 €, a prodana po iskličnoj cijeni od 80 €.

Zato rezultat za ovaj objekt ne iznenađuje! Dopisnica 1 Din Kraljevine Jugoslavije dofrankirana sa 1 kn „grbačom“ i poslana u rujnu 1941. iz Osijeka u New York, USA, s hrvatskom policijskom cenzurom (U) i njemačkom cenzurom (Ag), ponuđena je po početnoj cijeni od 140 €, a prodana po iskličnoj cijeni od 320 €. Izuzetni objekt, rijetka destinacija!!

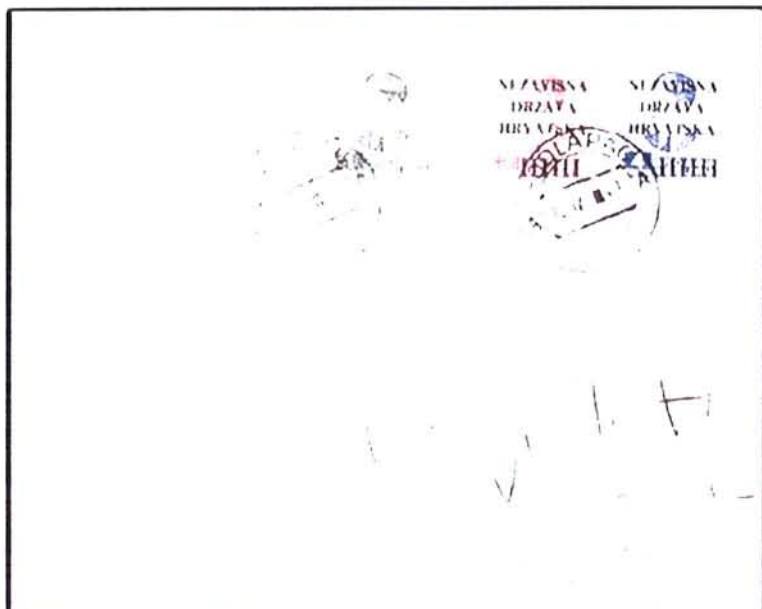

Dopisnica 1 Din Kraljevine Jugoslavije dofrankirana sa 1 Kn NDH provizornom markom, poslana u kolovozu 1941. iz Opatovca za Bern, Švicarska, sa rijetkom cenzurom hrvatske policije (RUR Cenzura), ponuđena je po početnoj cijeni od 45 €, a prodana po iskličnoj cijeni od 200 €!

Dopisnica 1Din Kraljevine Jugoslavije dofrankirana sa 6 Kn redovnim markama krajobrazi NDH, poslana HITNO u studenom 1941. iz Zagreba za Zürich, Švicarska, ponuđena je po početnoj cijeni od 80 €, a prodana po iskličnoj cijeni od 200 €!

Lijepi i interesantni objekt, no za moj pojam pretjerana početna cijena, a o iskličnoj da i ne govorim!

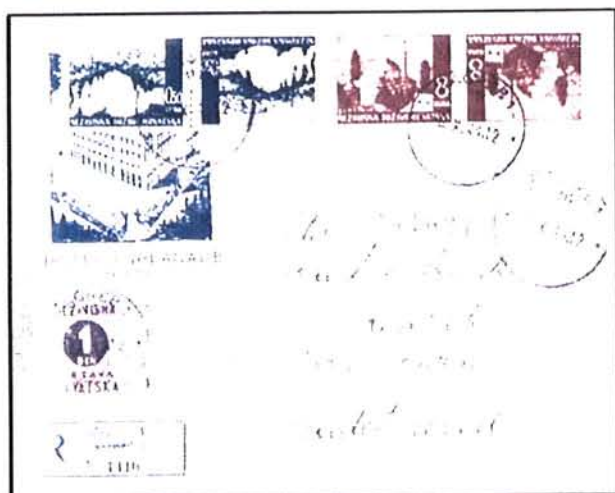
Pismo, koje će još vući za sobom refleksije svoje atribucije, mješovito frankirano sa 1Din makom Kraljevine Jugoslavije te markama 2kn i 4kn prvog provizorija NDH, „poslano“ 12. travnja 1941. iz PODLAPCA za Zagreb, dakle „PISMO PRVOG DANA 1. provizorija NDH“, ponuđeno po početnoj cijeni od 35 €, prodano je po iskličnoj cijeni od 110 €.

Iako na izgled lijepo, upotrijebljena frankatura ne odgovara ni jednoj važećoj poštadini. A ni prijemni žig nije baš prepoznatljiv. Da nije možda ZAGREB 2 a ?

Lijepo, no po ničem posebno, osim po natpisu „Hrvatski Radiša-Zagreb“, pismo frankirano sa 9 kn grbača preporučeno poslano 21.kolovoza 1941. iz Zagreba za Bjelovar, sa policijskom, redarstvenom, cenzurom U, ponuđeno je po početnoj cijeni od 30 €, što je korektno obzirom na interesantnu frankaturu, a prodano je po iskličnoj cijeni od 100 €, što mi se čini više nego pretjerano.

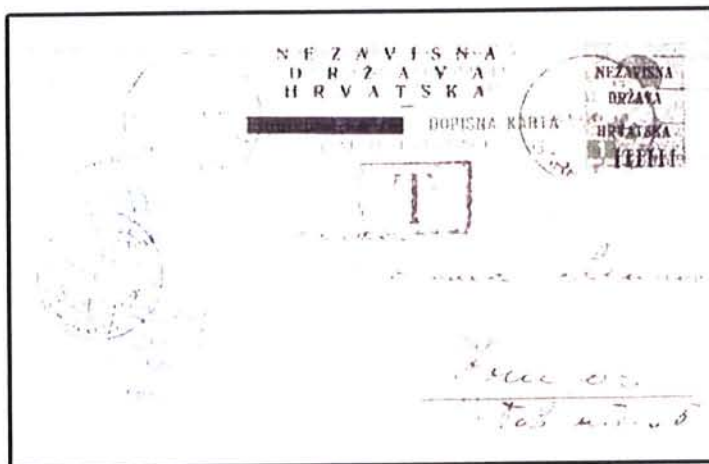
Dekoratívno pismo, svakako, no memorandum na pismima ne donosi filatelističku vrijednost.

Memorandum pismo Hotela ESPLANADE u Zagrebu, frankirano sa tete-beche parom 8kn krajolika, tete-beche parom 0,50kn krajolika i 1kn franko provizorij markom sa greškom pretiska (izraziti pomak u lijevo), poslano 9. listopada 1941. hitno preporučeno iz Zagreba za Sombor, Njemačka, ponuđeno je po početnoj cijeni od 45 €, a prodano po iskličnoj cijeni od 100 €.

Interesantni objekt, ispravna frankatura, upotrijebljene rijetke marke (dva tete-beche para, posebno 8kn, koji je rijedak ispravno korišten na pismima, greška pretiska na provizornoj marci), izuzetno

pismo, interesantno specijalnim sakupljačima perioda NDH! Konačna cijena primjerena, možda čak i malo skromna! Pismo svakako traži potvrdu autentičnosti !!

Provizorna dopisnica NDH (6 štapića) poslana 6. srpnja 1941. iz Sarajeva za Sombor, Mađarska, nedovoljno frankirana pa portirana sa 12 f po dolasku u Mađarsku, ponuđena je po početnoj cijeni od 45 €, a prodana je po iskličnoj cijeni od 150 €.

Primjerena, možda malo pretjerana, konačna cijena, no u inozemnom dolasku portirana pošta NDH je izuzetno rijetka, a ovakve cijene samo potvrđuju moju tvrdnju da se povećava interes za poštansku povijest NDH.

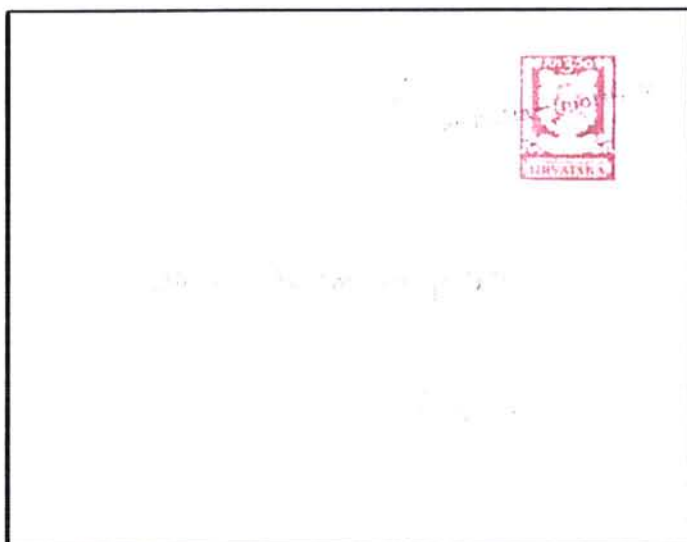

Provizorna dopisnica NDH (9 štapića) poslana 11. kolovoza iz Osijeka za Višegrad, nije posebna ni po čemu, osim možda zbog policijske U cenzure i pomaka pretiska, što je interesantno samo krajnjim specijalistima. Stoga čudi da je nakon početne cijene od 65 € prodana po iskličnoj cijeni od 110 €.

Isto tako me čudi, samo u suprotnom smislu: redovita dopisnica 1,5 kn NDH, sa izrazitom greškom tiska faze svijetlo-zelene boje, poslana lokalno u Zagrebu, istina, loše kvalitete, ali spomenuta greška je atraktivna i vrlo rijetka, ponuđena je po početnoj cijeni od 28 €, a prodana po isključnoj cijeni od 60 €, što mi se čini više nego povoljno.

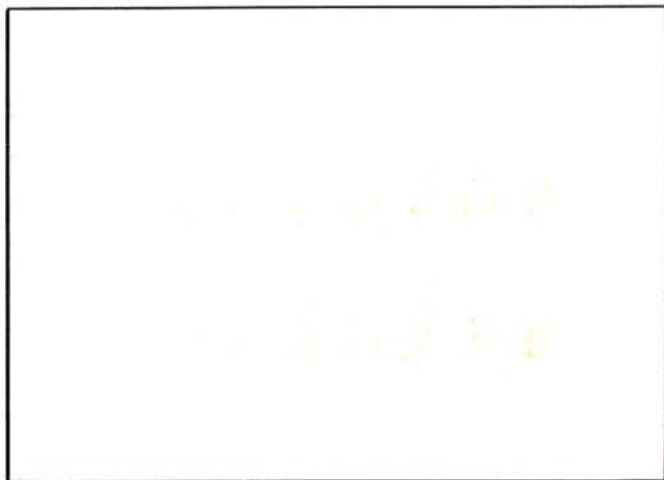
No, čemu se žaliti. Pisac ovih redova smatra da je tu dopisnicu povoljno kupio, i to je druga dopisnica sa sličnom greškom u njegovoj zbirci.

Pismo frankirano prigodnom markom 3,50kn poništenom privremenim ravnim žigom POŠTA IMOTSKI i rukopisnom oznakom 15. IV. 1943. godine, ponuđeno je po početnoj cijeni od 110 €, a prodano je po isključnoj cijeni od 220 €.

Šteta što se ovakva pisma pojavljuju na aukcijskim prodajama bez certifikata, ali i bez garancija aukcijskih kuća.

Ukoliko „prođe“ certifikaciju, ovo će biti dragulj neke zbirke, a kupljen izuzetno povoljno, obzirom na rijetkost autentičnih pisama sa ovim privremenim žigom pošte Imotski.

Probni otisak bloka od 2x8 maraka izdanja POŠTARI na originalnom gumiranom papiru vrijednost od 50+25 Kn u žutoj boji. Konačni nacrt izdanja O. Antoninija ali u probnoj boji, u ovakvoj formi poznata su svega dva primjerka, ilustriran u Ercegovićevoj Enciklopediji na 394 str. Blok je nedavno otkriven u staroj zbirci u Argentini.

Ponuđen po početnoj cijeni od 400 €, prodan je po isključnoj cijeni od 750 €.

GREŠKE I OSOBITOSTI NA MARKAMA REPUBLIKE HRVATSKE

ZRAČNA POŠTA ZAGREB-DUBROVNIK

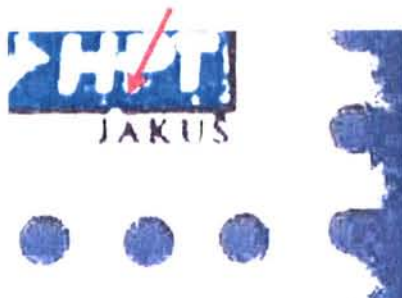
Pripremajući analizu slučajne greške „ameba“, koja se pojavljuje na 14. marci u arku, za članak koji je objavljen u prethodnom broju Glasila (GLASILO broj 4, prosinac 2007.), prilikom skeniranja maraka u dovoljno dobroj rezoluciji da bi se mogli promatrati sitni detalji u različitim fazama greške, slučajno sam primijetio još nekoliko osobitosti na prvoj hrvatskoj marci.

Za sada samo o dvije:

- na 14. marci, dakle na istoj marci na kojoj se pojavljuje slučajna greška „ameba“, vidljivo je oštećenje okvira slike marke iznad slova JA u JAKUŠ.

Pregledao sam mnogo materijala i čini mi se da se ova greška pojavljuje samo sa amebom; nema li „amebe“, nema ni oštećenja okvira.

- na svim markama prvog izdanja na okviru slike marke iznad slova RI u ZRINSKI postoji ispupčenje, kao mali zarez. Ovo nije greška, već osobina ove marke, jer se pojavljuje na svim markama prvog izdanja.

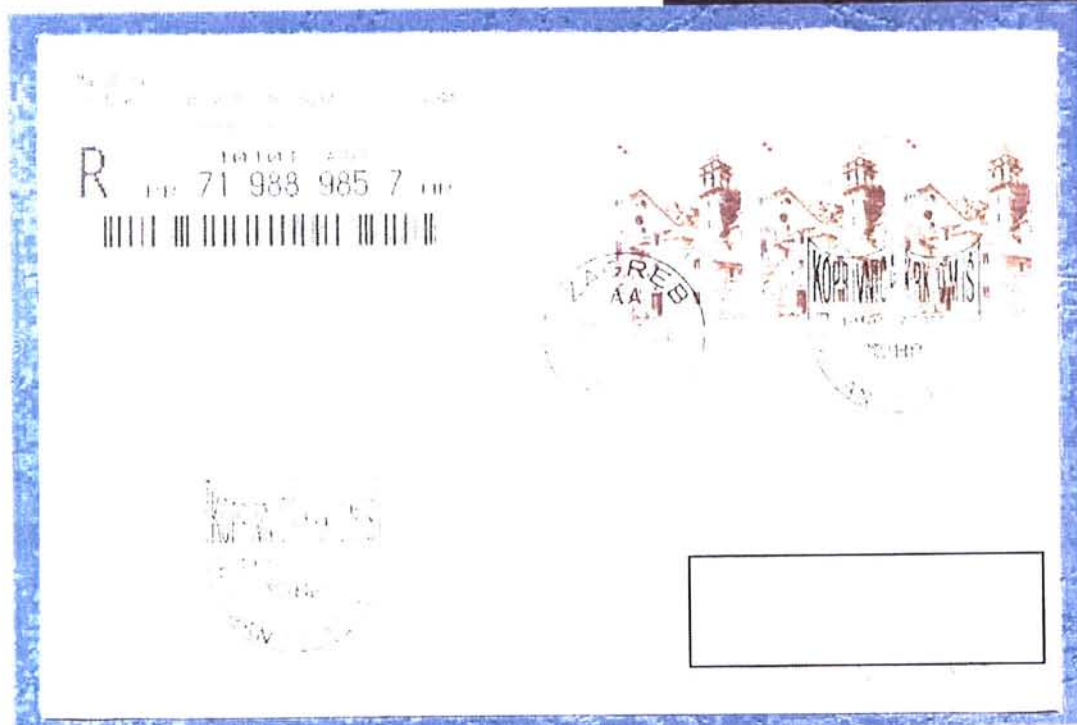
RUBNE OZNAKE MARAKA REPUBLIKE HRVATSKE

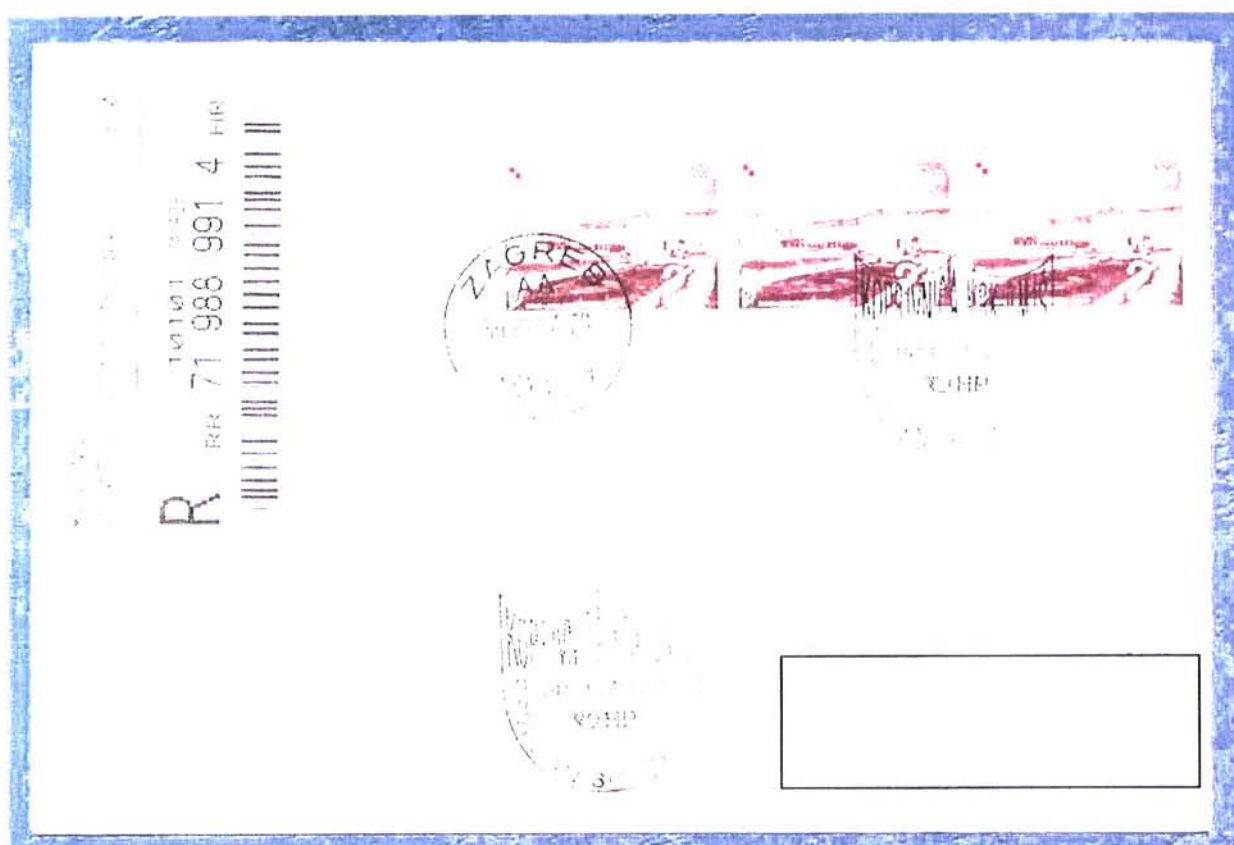
Dana 30. listopada 2007. godine HRVATSKA POŠTA dd pustila je u opticaj nove vrednote novog izdanja redovnih maraka HRVATSKI GRADOVI, i to OMIŠ (1,80kn), KOPRIVNICA (2,30) i KRK (2,80kn).

Prvi dan uporabe bio je i najraniji dan uporabe tih maraka sa oznakom ploče 0, koja tradicionalno nema nikakve oznake na šalterskom arku.

Iako smo nekako svi navikli da se oznaka ploče kasnijih naklada pojavljuje u gornjem lijevom kutu šalterskog arka, u dosadašnjoj praksi postoji nekoliko izuzetaka, posebno kod maraka uspravnog formata, kakve su nove marke Omiša i Krka. No nadajmo se da se to ipak neće dogoditi.

Na svakom pismu koje ovdje prikazujemo upotrijebljen je vodoravni „trojac“ marke iz gornjeg lijevog ugla, a nedostajuća frankatura do poštarine od 10,00 kn, što je poštarina za preporučeno nestandardno pismo u domaćem prometu, dodana je kroz strojnu frankaturu.

FILATELISTIČKA POČETNICA

Ovim člankom započinjemo seriju članaka o osnovnim filatelističkim znanjima, namijenjene kako početnicima, kojima će svaka informacija biti dobrodošla, tako i iskusnim filatelista koji možda većinu informacija iz tih članaka intuitivno znaju, a sada će dobiti i potvrdu svog znanja. Nadamo se da će u tim člancima biti za svakog ponešto.

Članak je originalno objavljen u Glasilu filatelističkog saveza Slovenije NOVOJ FILATELIJI broj 2/2007, a ovdje ga objavljujemo s dozvolom autora i u prijevodu glavnog urednika. (op.ur: ilustracije uz ovaj članak nisu identične kao u objavljenom članku !)

Bojan BRAČIĆ

FILATELISTIČKI MATERIJAL

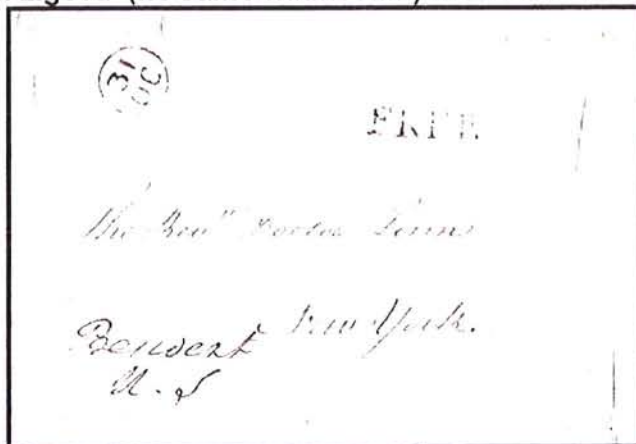
Mnogi me filatelisti često pitaju kakav filatelistički materijal skupljati, a da bi bavljenje filatelijom bilo ispravno. Mnoge ne zadovoljava moj odgovor da mogu skupljati što god žele, no moraju paziti što od filatelističkog materijala uključuju u natjecateljske izložke. Neki se sa tom mojom tvrdnjom uopće ne slažu i uvjerenja su da se mora točno znati što je ispravan filatelistički materijal, a što to nije. Zato ću pokušati odgovoriti na pitanje što je ispravan filatelistički materijal kroz definicije navedene u različitoj filatelističkoj literaturi.

Osnovna definicija filatelističkog materijala određuje da je to materijal koji je nastao u poštanskom prometu ili je bio izrađen s namjerom da bude upotrijebljen u poštanskom prometu. Filatelistički materijal čine vrijednosnice koje je izdala ovlaštena organizacija (uobičajeno je to poštanska organizacija, resorno ministarstvo ili od njih neka druga ovlaštena organizacija) te službene oznake (žigovi, naljepnice) koje pošta upotrebljava u poštanskom prometu.

Tako u ispravan filatelistički materijal ubrajamo:

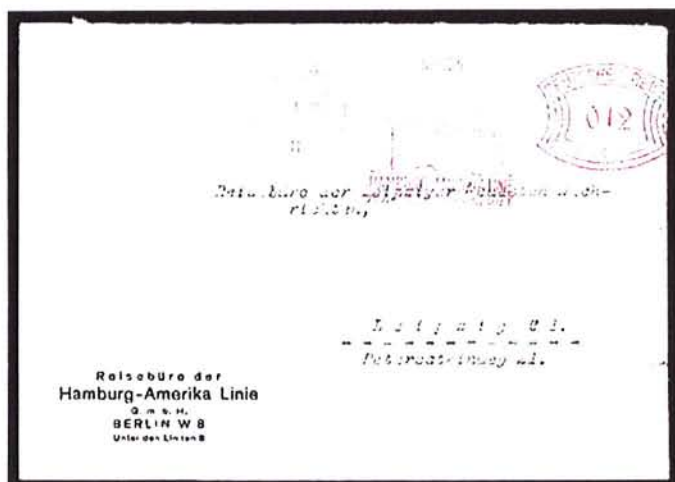
1. Pismovne pošiljke iz vremena predfilatelije.

Radi se o različitim pismima koja su putovala po različitim prenositeljima i na kojima se nalaze različite oznake iz poštanskog prometa: poštanski žigovi ili rukopisne oznake prijemne pošte, oznake vrste pošiljke (redovito, žurno, preporučeno i sl.), rukopisne oznake iznosa poštarine i oznake tko plaća poštarinu (uobičajeno je poštarinu plaćao primatelj, ali ima primjera da dio poštarine plaća pošiljatelj, a dio primatelj), oznake obrade pošiljke (npr. dezinfekcija). Sve oznake mogu biti rukopisne ili kao otisci različitih žigova (ne samo nadnevnih) ili kao različite naljepnice.

2. Poštanski žigovi.

Poštanski žigovi su, pored pismovnih pošiljki iz vremena prije uporabe žigova, najstariji filatelistički materijal. Radi se o različitim vrstama žigova: redovitim, prigodni, žigovi koji označavaju posebne vrste rukovanja (npr. Preporučeno), žigovi koji označavaju način naplate poštarine (npr. otisak žiga FRANCO na pismovnim pošiljkama iz vremena prije uporabe maraka označavao je da poštarinu platio pošiljatelj), itd. Žigovi su se u početku otiskivali ručno, kasnije se tome pridružilo i strojno žigovanje. U žigove također spadaju i otisci poštanskih strojeva (često ih se naziva frankotipima) koje najčešće nalazimo otisnute u crvenoj boji te reklamni slogani (reklamni dijelovi strojnih žigova, koji u toj prilici zamjenjuju valovite ili ravne crte koje poništavaju poštanske marke).

Problem nastaje sa tzv. žigovima prvog dana. Žig prvog dana ustvari je svaki žig koji nosi datum prvog dana uporabe neke poštanske vrijednosnice (naravno žig i poštanska vrijednosnica moraju biti iz iste države, odnosno poštanske administracije, mada ni to nije sasvim nužno, posebno ako se radi o starijim pismima). Kako se u tradicionalnoj filateliji cijeni posjedovati pismo sa markom koju u izlošku opisujemo poništenu žigom čiji datum je što je moguće bliži datumu službenog izdavanja marke, poštanske administracije su na dan službenog izdavanja maraka počele koristiti posebne žigove s prigodnim natpisima, ilustracijama i natpisom PRVI DAN. Takav žig PRVOG DANA ima jedinog smisla ukoliko je upotrijebljen s markom zbog koje se taj žig i koristi.

Poništavanje svih drugih maraka ili poštanskih cjelina žigom PRVOG DANA jednostavno nema smisla.

3. Poštanske marke.

Uvođenjem poštanskih maraka pojavila se i filatelija: u Guinnessovoj krizi o markama kao prvi filatelist naveden je dr. John Eduard Gray, koji je odmah po izlasku kupio cijeli arak "crnog penija" i spremio ga kao uspomenu na uspješno provedenu poštansku reformu, po kojoj je uvedena jedinstvena poštarina za cijelu državu za pismo određene težine. Kako su izlazile i kasnije marke dr. Gray je nastavio sa sakupljanjem te čak 1863. godine izdao i jedan od prvih kataloga poštanskih maraka. Kao što je poznato riječ filatelija predložio je 1864. godine francuz Herpin.

Prema odlukama konvencija Svjetskog poštanskog saveza (UPU) poštanske marke su vrijednosnice koje mogu izdavati samo organizacije koje od države, ili samostalnog teritorijalnog područja, imaju koncesiju za izdavanje maraka. Pri tome navedena država ili samostalno teritorijalno područje mora biti punopravni član Svjetskog poštanskog saveza. Izdavanje poštanskih maraka detaljno uređuju zakoni država koje marke izdaju, ali zakoni moraju biti sukladni konvencijama Svjetskog poštanskog saveza. U NOVOJ FILATELIJI broj 4/2005 dana je definicija poštanske marke prema konvenciji sa posljednjeg kongresa Svjetskog poštanskog saveza.

Ispravni filatelistički materijal tako predstavljaju i poništene (rabljene) poštanske marke, koje su svoju osnovnu svrhu ispunile, kao i nerabljene poštanske marke koje su izdane sa svrhom da budu upotrijebljene u poštanskom prometu. U ispravni filatelistički materijal spadaju također i skice i podloge za poštanske marke, kao i različiti pokusni otisci poštanskih maraka. Nije nikakva tajna da većina država danas izdaje poštanske marke zbog filatelista, no tako izdanim poštanskim markama ne manjka njihove svrhe-svaku od tih maraka moguće je iskoristiti na pismovnoj pošiljci i s njom platiti poštarinu. Zbog toga se ispravnim filatelističkim materijalom smatraju i osobne poštanske marke i marke privatnih poštanskih operatera, ukoliko se sa njima može uredno platiti poštarina za pismovne pošiljke (vidi članak Uporaba osobnih maraka pri pripremi takmičarskih izložaka, NOVA FILATELIJA 2-3/2006).

Pri tome treba upozoriti na ilegalne marke, tj. «marke» koje nisu izdali ovlašteni izdavatelji i «marke» sa imenima nepostojećih zemalja i teritorija ili «marke» teritorija koji nemaju prava izdavanja poštanskih maraka. Takvim «markama» nije moguće plaćanje poštarine, one nisu ni nastale s tim ciljem, pa se takve «marke» ne smatraju filatelističkim materijalom.

Ispravnim filatelističkim materijalom smatraju se i sve poštanske marke s tiskarskim greškama, greškama u zupčanju ili greškama na gumi, ukoliko su marke službeno nabavljene na službenim mjestima prodaje maraka predviđenim od izdavatelja ili poštanske administracije.

U ispravni filatelistički materijal definitivno ne spada tiskarski otpad, (mi filatelisti koristimo pojam «makulatura»), dakle tiskarske greške i greške u perforaciji uočene još u tiskari i izdvojene kako ne bi dospjele u prodaju. Taj tiskarski otpad na tržište dopijeva uglavnom nezakonito, jer po odredbama ugovora o tiskanju maraka tiskari su tiskarski otpad dužni uništiti već u tiskari.

U ispravni filatelistički materijal spadaju i uzorci maraka. To su reklamni primjerci maraka koje poštanske administracije dostavljaju novinarima radi reklamnog objavljivanja, a da bi spriječile eventualno korištenje tih maraka u poštanskom prometu poštanske administracije te marke ponište na različite načine: pretiskom riječju SPECIMEN, WZOR, MUSTER (što u svakom korištenom jeziku znači UZORAK), pretiskom dijelom kružnice ili ravne crte preko ugla poštanske marke, ili jednocrtnim ili dvocrtnim pretiskom preko oznake nominale.

U pravilu je takav filatelistički materijal rjeđi od uobičajenih nerabljenih ili rabljenih maraka, pa se i u natjecateljskim izlošcima tako vrednuje.

4. Poštanske cjeline.

Za poštanske cjeline vrijedi isto što i za poštanske marke, dakle poštanske cjeline su također vrijednosnice. Kako su poštanske cjeline izdane s namjerom da budu iskorištene u poštanskom prometu kao ispravni filatelistički materijal možemo ih bez zapreka koristiti bilo rabljene ili nerabljene.

Problem kod poštanskih cjelina nastaje kada se na njih, pored originalnog tiska marke ili prigodnog sadržajnog motiva, naknadno dotisne dodatni tekst ili slikovni sadržaj. Ukoliko je taj dotisak izradila pošta ili je on izrađen u dogovoru s poštom, problema nema i takva cjelina je potpuno ispravni filatelistički materijal. No, većim dijelom dotisak na poštanskim cjelinama je privatnog karaktera, načinjen nakon što je poštanska cjelina prodana i uglavnom bez znanja i dogovora sa poštom.

Takvi dotisci smatraju se privatnim izdanjima i kao takvi vrlo se ograničeno koriste u izgradnji natjecateljskih izložaka. No, o takvom materijalu će biti riječi uskoro, u budućim člancima.

Zrnovo 16 kolovoza 2003

)))

Kao i kod poštanskih maraka, ispravnim filatelističkim materijalom smatraju se i uzorci poštanskih cjelina (pretisnuti riječju SPECIMEN, WZOR, MUSTER i slično, pretisnuti dijelom kružnice ili ravne crte preko otisnute marke, ili nečim sličnim), kao i primjerci poštanskih cjelina sa tiskarskim greškama ukoliko su kupljeni na službenim i uobičajenim za to predviđenim mjestima ili takvi primjerci pronađeni u materijalu koju je stvarno poštanski putovao.

5. Poštanske pošiljke.

Poštanskim pošiljkama smatramo cijele poštanske pošiljke sa markama, primijenjenim žigovima i drugim oznakama i naljepnicama. Ispravnim poštanskim materijalom smatraju se samo one poštanske pošiljke koje su stvarno putovale u poštanskom prometu ili bi u njemu stvarno mogle putovati. U posljednje vrijeme se na filatelističkom tržištu nalazi i materijala koji po zakonima i pravilima o poštanskom prometu nikako nije mogao nastati. Prvenstveno se radi o poštanskim pošiljkama koje na sebi imaju dva ili više žigova istog nadnevka, ali iz različitih poštanskih ureda (npr. više prigodnih poštanskih žigova ili žigova prvog dana).

KVALIFIKACIJE ZA
EUROPSKO PRVENSTVO U NOGOMETU

UKRAJINA 1 : 0 HRVATSKA
Kahlyovcey

Posebna „moda“ se raširila posljednjih godina u Sloveniji (i u Hrvatskoj, op. prevoditelja), pri pripremi poštanskih pošiljki sa prigodnim poštanskim žigovima (u koje spadaju i žigovi prvog dana): filatelisti osim prigodnog žiga žele na poštanskim pošiljkama i otisak redovnog nadnevnog žiga. Treba znati da pravila poštanskog prometa ne zahtijevaju, ali ni ne zabranjuju, otisak redovnog nadnevnog žiga pored prigodnog žiga. Promotrite li poštanske pošiljke iz inozemstva takav slučaj nećete naći nigdje na svijetu.

Kada sam prije nekoliko godina u Marburgu na Lahni izlagao tada nove slovenske poštanske marke, tamošnji filatelisti su se redom čudili zašto je na pismima prvog dana otisnut i redovni nadnevni žig. No, o takvom, ali i o drugom filatelističkom materijalu će biti riječi uskoro, u budućim člancima.